

EHITUS

Detailplaneering võib võtta aastaid aega

Bürokratiale kulub tihti rohkem aega kui ehitamisele. Narva Gate'il läks hästi - detailplaneeringu menetlus võttis kaks aastat. ▶14-15

BÖRS

Kas Pro Kapital võib teiste börsiplaane mõjutada?

Ka Facebooki IPO järel arvati, et nüüd ei julge tükk aega keegi enam USAs börsile tulla. Nii see aga ei läinud, töi Tallinna börsi juht **ANDRUS ALBER** lohutava näite maailmast. ▶20-21

Äripäev

Kolmapäev, 12. september 2012
nr 164 (4586) 2,24 eurot

↑ EUR/USD
1,2787

↓ USD/EUR
0,7820

↓ EUR/SEK
8,4773

↓ NordPool
42,13

↓ Euribor
0,501%

Üha enam juhte saab osaluse ettevõttes optsioonina

SKYPE'i juhiks kevadel saanud Tiit Paananen omab 421 000 euro väärtuses emafirma Micro-softi optsioone.

FOTO: ERIK PROZES

► Välisfirmade kõrval on ka eestlastest omanikega ettevõtted hakanud töötajaid optsioonidega motiveerima ▶4-5

AUTOD

Inspektorid uurivad värvide tausta

Nelja ameti kontrollide käigus on avastatud kolm ettevõtet, kel on kahtlust euroliidu maades keelatud autovärvide kasutamises. Sellele on viidanud märgukirjaga ka autode keretööde liit. ▶6-7

TEE-EHITUS

Tallinn tõrjub Vao liiklussõlme kriitikat

Tallinn pole nõus inseneridega, kes pidasid Vao liiklussõlme lahendamist liiklejatele ohtlikuks. Tankla kaasamist planeeringusse põhjendas linn kohalike elanike vajadustega. ▶8

TURISM

Eesti pole enam odavaim majutaja

"Odavaimaks euroala riigiks olemine ei ole kindlasti auasi," oli Eesti Hotellide ja Restoranide Liidu juht Feliks Mägi rahul Eesti majutuse hinnatõusuga. See oli Euroopa kiireim. ▶10-11

KOLUMN

„Kahjuks kiputakse SKP tähendust laiendama ja isegi absoluutiseerima.“

Majandusekspert Heido Vitsur näitab, millisesse lõksu võib SKP kummardamine viia. ▶18

ÄRIPÄEV 12. september 2012

toimetaja Vilja Kiisler, tel 6670 150, e-post vilja.kiisler@aripaev.ee

TEGIJA

Rain Tamm

suutis Gild Arbitrage'ile miljonid välja rääkida, tagasimaksmisega jäädi aga jänni

↓ Eile oli see päev, mil riskikapitalifond Gild Arbitrage oleks pidanud võlausaldajatele paarkümmend miljonit eurot välja maksma. Gild Partners eesotsas Rain Tammega oli osav võlakirju Eesti rikkaimatele ahvatlevaks rääkima, tema ametijärglasel jääb üle vaid käsi laiutada –

raha tagasi maksta ei ole. Vaevalt et rahaandjatel kauemaks kannatust jagub, tulgu lõpp juba rutem ära. Lõpp oleks varade kiirmüük. Nii saaks nende eest kätte küll võib-olla vaid kolmandiku väärtusest, aga kui usaldust fondi vastu pole, siis on see ainus variant.

REPLIIK

Vene eksport paisus

Tänavu juulis kasvas Venemaa esmakordselt Eesti tähtsaimaks ekspordipartneriks: idanaabri juurde siirdus 15% Eesti koguekspordist. Läinud aasta lõpul põhjustas skandaali reformierakondlase Kalev Lillo arvamus, et riik peaks piirama ekspordimulli tekkimist Venemaa suunal. Sama mõtet väljendas läinud aasta alguses peaminister Andrus Ansip, kelle hinnangul võiks Vene ekspordi maht kümne protsendi juures pidama jääda.

VENE ekspordimahu suurenemist julgeolekuriskiks pidav Kalev Lillo on üks reformipartei rahastamisskandaali tegelasi.

PÄEVA FAKT

29 000

TÖÖKOHTA koondab arvutite ja printerite tootja Hewlett-Packard 2014. aasta oktoobriks.

AJALOO ILU

Keskpartei peasekretäri ootab süüdistus

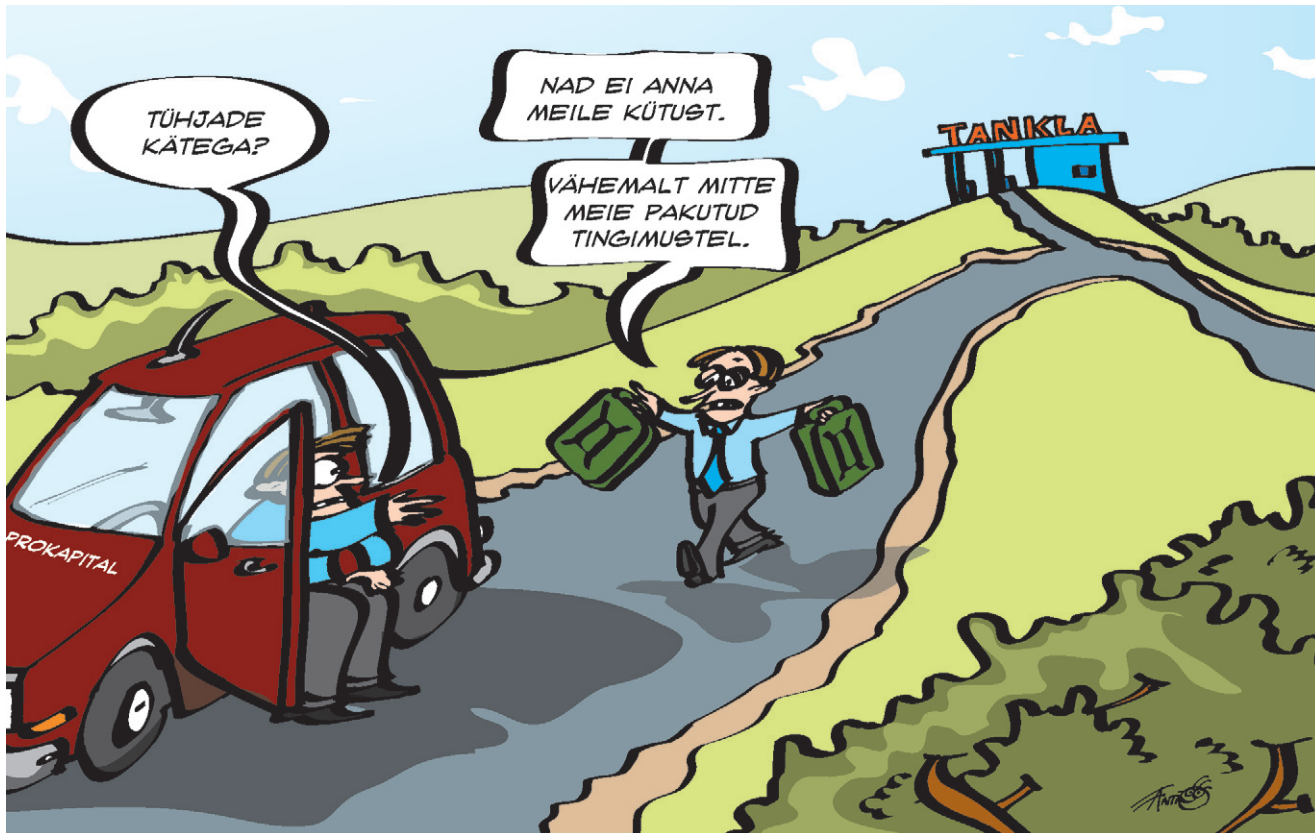
12. septembril 2011 kinnitas Keskerakonna juhatus sekretäriaadi koosseisu. Erakonna peasekretärina jätkas riigikogulane Priit Toobal.

Hetke seis. Riigi peaprokurör Norman Aas esitas 7. septembril õiguskantslerile taotluse teha riigikogule ettepanek anda nõusolek Priit Toobalilt ja Lauri Laasilt saadikupuutumatuse äravõtmiseks ja nende suhtes süüdistusakti koostamiseks. Riigiprokuratuur soovib esitada Toobalile ja Laasile süüdistuse eraviisilisele jälitustegevusele ja sõnumisala-duse rikkumisele kihutamises. Toobal teatas, et ta peasekretäri kohalt tagasi ei astu ja riigikogust ei taandu, sest ei tunne end süüdi.

HOMME

Kuidas teha nii, et töötajate lõunapaus ei raiskaks aega ega raha?

LOE ÄRIPÄEVAST

ILLUSTRATSIOON: ANTI VEERMAA

JUHTKIRI

Pro Kapitali IPO nurjas kõrge hind ja info puudus

Maailmas pole aktsiate avaliku enampakkumise tühistamine küll ennekuulmatu, kuid Eestis polnud seda varem ette tulnud, enne kui Pro Kapital andis teada IPO tühistamisest vähese nõudluse tõttu.

Kui ostjaid ei leidu, siis on põhjuseks eelkõige liiga kõrge hind, leiab Äripäev. Pro Kapital oleks ju võinud projektide käimasaamise nimel aktsiad 30–50% odavamalt soovijatele maha müüa.

Kahju, et varjusurmas Tallinna börs uue tulijata jäi. Ehkki Pro Kapital Eesti väikeinvestorile panust ei teinud, oleks see ikkagi börsi elavdanud ning andnud ka teistele firmadele head eeskju börsiletulekut ette valmistama hakata. Huvipuudus kujunes paraku vastastikuseks: väikeinvestor vastas firma otsusele IPOst reklaami kujul nn kohalikule publikule mitte teadagi anda omapoolse ölakehitusega: väikeinvestorite reaktsioonides puudus vähimgi vaimustus. Entusiastliku märkimise asemel jäadi pigem äraootavale seisukohale.

Vastastikune pettumus. Mingiks nn rahvaaktsiaks poleks Pro Kapital muidugi kujunenud, kuid ligi saja miljoni eurosest IPOs osalemisest taandasid end kiirelt ka kohapealsed institutsionaalsed investorid, sh Eestis tegutsevad suurpangad, kes teatasid, et ei kavatsenud Pro Kapitali aktsiaid omandada. Välismaiste investorite huvist aga IPO täismärkimiseks ei piisanud.

Nii on ebaõnnestumisel mitu objektiivset põhjust, mida oleks tegelikult juba emissiooni ette valmistades kõrvaldada saanud. Hääli, et aktsia on üle hinnatud, kostis alates börsile tulemise plaani avalikustamise päevast. Samas, ülehinnatuse kahtlus on uute tulijate puhul õhus sagedasti. Aktsia hind oleks põhimõtteliselt saanud korrigeerida ka lausa nn

”**Kui ostjaid ei leidu, siis on põhjuseks liiga kõrge hind.**”

kaheteistkümnendal tunnil, kuid seda ei teatud, ehkki üleüldisest ebakindlusest põhjustatud hinnatundlikkust võinuks eeldada.

Mitu nõrka kohta. Infonappus ja teadmatus tuleviku suhtes on teine põhjus, miks investorite huvi leigeks jäi. Dividendiaktsiat polnud Pro Kapitalist loota, see oli ette teada. Tulevaste rahavoogude suhtes valitses aga suur ebamäärasus: kolm kinnisvaraprojekti, mille tarvis IPO kaudu raha koguda kavatseti, olid alles plaanide staadiumis. Pealegi on Pro Kapital viimase kolme tegevusaasta jooksul kahjunis olnud. Kristiine keskuse edukas müük oli mõistagi meeles, sarnase struktuuriga Arco Vara aktsia saatus Tallinna börsil aga paraku samuti silma ees.

Ent Pro Kapitali aktsiaemissiooni ebaõnnestumisel on ka nn ajaloolised tagamaad, mis võisid mõjutada peamist sihtgruppi, rajatagust institutsionaalset investorit. LHV ei pruukinud IPO korraldajana olla kõige õnnestunud valik. LHV nimega netiotsingu kaudu tutvust tehes hakkab kõigepealt silma 2005. a skandaalne siseinfo kasutamise juhtum, millega seostub LHV tollaste töötajate Kristjan Lepiku ja Oliver Peegi nimi.

Teiseks Pro Kapital ise ja selle firmaga seostuv Ernesto Preatoni värvikas isik. Pro Kapital toimetas Tallinna börsil 1998–2001, kuid eemaldati siis nimekirjast, sest firma ei järginud börsi infojagamise reegleid. Preatoni sattus 2001 maksupolitsei huviorbiiti, 2004 nõudis maksuamet ärimehelt rohkem kui 50 miljonit krooni ning õhus oli isegi vanglakaristus, kuid 2007 tunnistati Preatoni isiklike maksude tasumatajätmisest õigeks.

Loe Äripäevast

UUDIS “Maarjamaal jäi uus aktsia börsile tulemata” eilses lehes lk 24

Eestimaa on ilus!

PUHKA EESTIMAAL

www.maaturism.ee

Valmisfirmade müük, äri- ja mittetulundusühingute asutamine

Firma kätte 24h jooksul! Suur nimevalik!

www.wasp.ee
info@wasp.ee
Tel. 6 77 01 55
Mob. 51 12 061

wasp project

LÕUNA BUFFEE TOOMPEAL

11.30–15.00

Toompea, Kiriku Põik 4a, Tallinn
www.olematu.ee, olematu@olematu.ee
Tel +372 631 3827

müüme | parandame | paigaldame | hoiustame

Ära näe vaeva, saadame rehvid kulleriga koju kätte!

Broneeri rehviahetus 6 553 556

KUMM.EE

GOOD YEAR

MICHELIN

Continental

ÜTLES

99 Jaanus Mikk: Kui ametnikul on küsimusele vastamiseks 30 päeva, siis ta selle aja kindlasti ka ära kasutab.

OÜ Narva Gate tegevjuhi kogemus. LOE LAHEMALT LK 14-15

TALLINNA vanalinnas Pagari 1 asuvasse hoonesse rajatakse lukskorterid, nagu oli maja projekteerimisel 1912. aastal kavandatud. FOTO: RAUL MEE

KGB endisse majja saab kolida kevadel. Projekti taga on Tolaram Grupp

KADRI PÖLENDIK
kadri.polendik@aripaev.ee

Sonny Aswani ostetud kunagine siseministeriumi ja KGB maja läbib renoveerimiskuu ning 40 korteriga elamu peaks valmima 2013. aasta aprilliks.

Eile esitleti Tallinna vanalinnas Pagari 1 asuvas majas näidiskortereid, mis andis aimu, kuidas on plaanis ülejäänud maja rekonstrueerida. Aastakümneid ametiasutuste kasutuses olnud hoone ostis pikalt Eestis tegutsenud Singapuri äriimees Sonny Aswani kaks aastat tagasi.

"Mul on suur isu. Ma olen olnud Eestis nii kaua, et tean, millega saan hakkama. Peamine põhjus, miks ma seda tegin, on see, et see on nii huvitav ehitis. Kuskil väikest kingakarpi ehitades ei oleks olnud nii põnev," kommenteeris Aswani otsust hakata vanalinna korterelamut konstrueerima.

Aswani soovib hoone esialgse hiilguse taastada. "Päeva lõpuks ei ole oluline raha, vaid see, kuidas sa naudid kogu protsessi," lisas ta. 1912. aastal valminud maja oli esialgu plaanitudki äri- ja eluhoonena, kuid juba kaheksa aastat hiljem hakkasid seda kasutama erinevad ametiasutused.

99 Oleks ju väga tore, kui saaks teha sama suuri kortereid, aga ei ole võimalik, et kõik suured rikkurid tulevad siia ühte majja elama.

Ars Projekti arhitekt Reio Raudsepp

Aswani soov oli maja eluhoone-na taastada.

"See hoone on ajalooliselt oluline, nii et ma saan aru, et taastamine on tundlik teema. Minu jaoks on aga see projekt väga põnev, sest mul on võimalus taastada osa selle maja mineviku hiilgusest. 1912. aastal oli see väga elegantne ja majesteetlik ehitis eestlaste eliidi jaoks, ma tahan selle hiilguse taastada," sõnas Aswani.

Ruutmeetri hind uues hoones kõigub sõltuvalt korrusest, kuid keskmine on ligikaudu 3500 eurot ruutmeetri kohta. Korterte suurused jäävad vahemikku 53–350 ruutmeetrit. Esitletud näidiskorter, kus elama ei hakata, on 145ruutmeetrine.

Igale korrusele on planeeritud 7–9 korterit, kuid esialgu oli ühe korruse peal 4–6 korterit. Rekonstrueerimise arhitektuurilise lahenduse valmistanud firma Ars Projekt arhitektid Rasmus Tamme ja Reio Raudsepp rääkisid, et majas sees on kunagist olukorda keeruline taastada.

"Oleks ju väga tore, kui saaks teha sama suuri kortereid, aga ei ole võimalik, et kõik suured rikkurid tulevad siia ühte majja elama. Suure korteri hind on ikkagi väga ilusa maja hind. Arendaja ei tahtnud seda riski võtta," selgitas Raudsepp.

Algupäraseks jääb maja fassaad, samuti taastatakse liftid, mille mootorisüsteem tuleb küll kaasaegne, kuid välimus jääb algupärane.

Projekti maksumus 14 miljonit eurot. Pagari tänava projekti omanik ja arendaja on Singapuri päritolu Tolaram Grupp, mis tegutses Eestis alates 1995. aastast kinnisvarasektoris ning paberija tekstiilitööstuses. Koos ostuhinnaga 14 miljonit eurot maksvat arendusprojekti finantseerib Nordea Pank ning rekonstrueerimise peatöövõtja on Oma Ehitaja. Viimati tegutses hoones siseministerium.

Kunnas investeeris õigel ajal kulda

Viimastel riigikogu valimistel üksikkandidaadina parlamendi püüelnud kirjanik Leo Kunnas tunnistab, et tal olnuks vabakutselise põlve pidada palju keerulisem, kui ta poleks eelmise kümnendi keskel kulda investeerinud.

Seda tegema ajendasid teda suuresti kullaärimees Alar Tammingu soovitusel ja ennustu-

sed. "Tamming oli üks väheseid, kes juba selle kümnendi alguses ennustas kulla hinna väga suurt tõusu," rääkis Kunnas. "Kui ma viibisin sõjapiirkondades, siis maksti mulle rohkem kui tavaliselt. Saadud tulu investeerisin kõik kulda, ja loomulikult ei ole mul põhjust seda kahetseda."

End tagasihoidlikuks väikeinvestoriks pidav Kunnas lisas,

et tema võidu suurus annab aimu tõsiasja, et eelmisest kümnendist saadik on kulla hind tõusnud poole võrra. "Ka siis, kui ameeriklased läksid Iraaki ja Afganistani, oli tegelikult ennustav, et kulla hind tõuseb. Raha trükitakse kogu aeg juurde, aga peab olema midagi, mis selles kaoses stabiilsuse säilitab."

ARIPA.EE

LÜHIDALT 3

OÜ REPSTON
Vana-Narva mnt 27b
74114 Maardu
tel 635 2833
info@repston.ee
www.repston.ee

NÜÜD BALTIMAADES AINULAADNE UUE GENERATSIOONI FIBERLASERLÕIKUSROBOT EESTIS.

Lõikame profiil- ja lehtmaterjali, terast, roostevaba terast, alumiiniumi, messingut ja vaske. Lehed 3000 × 1500 mm, profiilid 160 × 160 mm, ümarprofiil 16–225 mm.

weekend.winestore.ee

WINESTORE
WINE
WEEKEND
Winestore Veini Nädalalõpp

14.-16.
SEPTEMBER

KELL
10:00-20:00

Norde Centrum

» **Endel Palla: See on üks mõistlikumaid stimuleerimise vahendeid ja pealegi hoiab inimesi kinni.**

ÄRIPÄEV 12. september 2012

toimetaja Indrek Kald, tel 667 0193, e-post indrek.kald@aripaev.ee

Harju Elektri nõukogu esimees optsioonidest

PREMIA Foodsi juhi Kuldar Leisi sõnul on optsiooniprogrammil see konks, et kui aktsia hind on madal, pole ka töötajail aktsiastest suurt kasu. FOTO: ANDRAS KRALLA

AKTSIAD

Opsioonidega motiveerimine kogub hoogu. Mõni firma annab otse osaluse

BIRJO MUST
birjo.must@aripaev.ee

Lisaks välisfirmadele on võtmetöötajate optsiooniga ettevõtte külge sidumine hakanud populaarsust koguma ka Eesti omanikega firmades. Hoogu on juurde andnud ka mullu jõustunud seadusemuudatus, millega tehti osalusoptsioonide jagamine oluliselt soodamaks ja selgemaks.

Opsiooniprogrammide kasutamine töötajate hoidmiseks ja motiveerimiseks on rahvusvahelistes suurkorporatsioonides tavapärane. Näiteks laiendas kahjumiga maadlev Nokia alles hiljuti optsiooniprogrammi, et võtmetöötajaid ettevõttest laiali jooksmas ei hakkaks.

Ka Eestis tütarettevõtteid omavatel tööstusgigantidel Ericssonil ja ABB-l on pikaajaliselt toimivad programmid, millega võtmetöötajaid efektiivsemalt firma külge siduda.

Ericssonil oma aktsiaplaan. Ericsson Eesti ASI juhatuse esimehe Seth Lackmani sõnul pole neil tavapäraselt optsiooniprogrammi, vaid spetsiaalne Stock Purchase Plan (SPP), kuhu võetakse vastu kõik töötajad. Põhimõtteliselt ostab töötaja ühe aktsia ja sellele lisatakse pärast kolme aastat veel üks, kui töötaja on endiselt Ericssonis, selgitas ta.

Lisaks on Ericssonis Key Contributor Retention Plan, mis on aktsiapõhine programm valitud töötajatele. "Selle idee on märgata, kinni hoida ja motiveerida võtmetöötajaid ettevõttes häid tulemusi saavutama. See on suunatud kuni 10%-le töötajatest. Kui töötaja sinna valitakse, saab ta tööandja poolt ühe aktsia lisaks SPP-le," rääkis Lackman, kes ka ise on selle programmi liige.

Lackmani arvates on need programmid hea vahend ettevõttes pikaajalise motivatsiooni tõstmiseks. Lisaks on tema sõnul näha, et töötajad hindavad seda võimalust. "Samuti on see hea vahend, et viia töötajate huvid vastavusse investoriga. Pealegi on see avatud kõigile juba alates esimesest tööpäevast," lisas Lackman.

ABB ASI juhatuse esimehe Bo Henrikssoni kinnitusele Eestis grupi tasandil optsioonide jagamine eriti levinud pole. Siin on optsioonid peale Henrikssoni vaid mõnel juhtgrupi liikmel.

» **Nii kui börsile läksime, siis pool aastat hiljem muutus seadusandlus selliseks, et optsiooniprogramme on üldse mõtet teha.**

Premia Foodsi juht Kuldar Leis

Programmi tingimustest ja eesmärgist ta lähemalt rääkima ei soostunud, kuna firma täpsemaid tingimusi ei avalikusta. Lisaks olevat need emafirma poolt määratud ja Eestis kohapeal nendega ei tegeleta.

Samas kinnitas Henriksson, et optsioonid on hea motivatsioonipaketi osa. "See seob inimesed rohkem tegevusse ja paneb mõtlema, et kui mina teen midagi hästi, siis saan ühel päeval midagi tagasi," põhjendas ta.

Microsoft motiveerib juhte. Tänavu märtsist Skype Technology OÜd juhtivale Tiit Paananenile kuulus juba 2010. aastal 1690 Skype'i aktsiat, mille väärtus oli toona 307 066 eurot. Tänavu deklareeris ta Kohila vallavalikogu liikmena 421 170 dollari (331 630 euro) eest Microsofti optsioone. USAs viibiv Paananen ei soostunud vastama küsimustele Microsofti optsiooniprogrammi sisu kohta.

Microsofti optsioonid on ka Skype Eesti endisel juhil Sten Tamkivil, kes võttis aastase õppepuhkuse, et Stanfordi ülikoolis magistrakraad omandada. Enne Ühendriikidesse minekut ei soovinud Tamkivi avaldada talle kuuluvate optsioonide arvu.

Microsoft Estonia OÜ juhi Rain Laane kinnitusele käib Skype'i elu nüüdseks samas rütmis emafirmaga. Tema sõnul on ettevõttes tavaline praktika, et uutele juhtidele jagatakse aktsiaid, sest nõnda väärtustavad nad firmat rohkem. Ka Laanel endal on Microsofti aktsiaid.

Kohalikud börsifirmad seadusemuudatuse üle õnnelikud. Eesti börsifirmadest on juhtivtöötajatele suunatud optsiooniprogramm loodud näiteks Premia Foodsil, Olympic Entertainment Groupil (OEG) ja Harju Elektril.

Kui OEGs ja Harju Elektris on see kasutusel juba pikemat aega, siis Premia Foodsil on pooleli esimene kolme aasta pikkune periood. "Meil langes ajaliselt hästi kokku, et nii kui börsile läksime, siis pool aastat hiljem muutus seadusandlus selliseks, et optsiooniprogramme on üldse mõtet teha," rääkis Premia Foodsi juhatuse esimees Kuldar Leis.

Nimelt jõustustus eelmise aasta alguses seadusemuudatus, millega said maksuvabaks enam kui kolme aasta pikkuse realiseerimise tähtjaga optsioonid. "Selles suhtes on see seadusemuudatus väga tänuväärne, et ilma poleks üldse olnud mõtet teha. See oleks firmale väga kalliks läinud," lausus Leis.

2011. aasta alguses loodud optsiooniprogrammi on Premia Foodsis hõlmatud umbes 20 töötajat eri riikidest. 2014. aastal on töötajatel õigus kas võtta tulevane kasum välja või saada firma aktsiaid. Leisi sõnul on aga konks selles, et kui aktsia hind on madal, pole programmist töötajale mingit kasu.

Juhi arvates peab optsiooni omanik kohe alguses tajuma, et kõik ei sõltu temast endast. "Eks see ongi sellepärast tehtud, et töötajaskond huvituks võimalikult palju sellest, et firmal läheks hästi. Paraku kõik ei sõltu oma firma tegemistest. Praegu mõjutab meid rohkem ikkagi see, mis toimub maailmamajanduses," rääkis Leis.

Küsimusele, kas see juhti ennast innustab, vastas Leis jaatavalt. Kuid kahjuks pole praegune olukord nii hea, kui võiks, lisas Premia Foodsi juht ning väikeosanik.

Endel Palla kahe käega optsioonide poolt. Harju Elektri nõukogu esimees Endel Palla on kindel optsioonide jagamise pooldaja. Börsiettevõttes käivitati esimene programm 2000. aastal ning see oli suunatud kõikidele firma töötajatele. Tänavu alustatud kolmeaastane programm hõlmab Harju Elektri töötajaid administratsioonist kuni nõukogu liikmeteni.

Palla kinnitas, et mõni aasta tagasi tehtud maksumuudatus mõjus väga positiivselt. Ta avaldas lootust, et keegi ei tule idee peale seda tagasi muutama hakata. "See on üks mõistlikumaid stimuleerimise vahendeid ja pealegi hoiab inimesi kinni. Vähemalt selle kolme aasta jooksul, kui keegi lahku- ma hakkab, siis enne mõtleb, kas ikka tasub," kinnitas Palla.

Opsioonide asemel jagatakse mõnes ettevõttes juhtivtöötajatele ka lihtsalt osalust. Toiduärise tegutseva Maag Grupp ASI nõukogu esimehe Roland Lepa sõnul kasutavad nad seda võimalust oma tütarettevõtete juhtide motiveerimiseks. Lepa arvates on igatühele selge, et kui inimesel on kusagil osalus, siis see ongi puhtas optsioon.

"Ta on selle ettevõttega seotud ja panustab ettevõttesse, kuna ta on ise omanik. Kui tegemist on palgatööjõuga, siis reeglina neil väga pikka visiooni ei ole," põhjendas ta.

Kui juht hiljem ettevõttest lahkuks, siis on tal nõukogu esimehe kinnitusele vaba voli otsustada, mis ta endale kuuluva osaga teeb. Kuna praegune süsteem Maag Grupis toimib, siis pole Lepa arvates tarvis optsiooniprogrammide peale mõelda.

Ä Tasub teada
Vaja kolm aastat oodata

MAKSUVABASTUS rakendub tööandja osalusoptsioonile, kui optsiooni andmise ja täitmise vahele jääb vähemalt kolm aastat. Maksuvabastuse rakendamisel ei ole oluline, et optsioon oleks antud pärast 2011. aastat. Ka enne 2011. aastat antud osalusoptsioonidele, mida andmisel ei maksustatud, kehtib kolme aasta täitumisel maksuvabastus.

EESPOOL toodu ei laiene optsiooni võõrandamisest saadud tulule ja töötajal on kohustus teatada tööandjale osalusoptsiooni võõrandamisest.

KUI erisoodustuseks on osalusoptsiooni võõrandamisel saadud tulu, loetakse erisoodustuse hinnaks osalusoptsiooni turuhinna ja tööandjale makstud optsioonipremia vahe. Kui erisoodustuseks on osalusoptsiooni alusvaraks oleva osaluse omandamisel saadud tulu, loetakse erisoodustuse hinnaks osaluse turuhinna ja realiseerimishinna vahe, millest on maha arvatud tööandjale makstud optsioonipremia.

ALLIKAS: MAKSU- JA TOLLIAMET

332

tuhande euro väärtuses Microsofti optsoone deklareeris tänavu märtsist Skype Technology OÜd juhtiv Tiit Paananen Kohila volikogu liikmena.

KAANEL 5

12. september 2012 ÄRIPÄEV
toimetaja Indrek Kald, tel 667 0193, e-post indrek.kald@aripaev.ee

Ä Kommenteer

Seadust võiks mõistlikumaks teha

RAIN LAANE,
Microsoft Estonia OÜ juht

Meil on teistsugune programm: me ei jaga optsoone, vaid reaalseid aktsiaid, mis jõustuvad viieaastase programmiga. Praegu on meil väike segadus Eesti seadusandlusega – aktsiaid makustatakse erinevalt, esimesed kolm aastat on ühetepidi, aga ülejäänud teisiti. Kui see seadusemuudatus tehti (2011. aasta alguses – toim), siis sellega hoiti ära küll palju kuritahtlikku tegevust, kuid need, kes tõsimeeli ettevõtte töötajatele aktsiaid jagavad, praegu kannatavad. N-ö maksustati kontsernisesed aktsiad ja sellega tehakse natuke liiga rahvusvaheliste kontsernide töötajatele. Ma arvan, et seda seadust võiks mõistlikumaks teha, et selliseid pikaajalisi projekte ei peaks maksustama.

Ma tean t eisigi rahvusvahelisi kontserne, kus programm on emafirma poolt määratud ja seda muuta ei saa. See läheb Eesti maksuseadusega veidi keeruliseks.

Nordea optsoone ei jaga

PIRET PÖLDRE,
Nordea personali- ja äritoe juht

Kompensatsioonipaketi rakendamisel lähtume Nordea grupi töötasupoliitikast, mis ei näe ette töötajatele optsoonide jagamist. Meie tasupaketti kuuluvad paindliku tasu elementide-na majandusaasta tulemustel põhinev grupi kasumijaotuse programm, millest võtavad osa kõik töötajad, ning individuaalsed tulemustasud ja preemiad, mis põhinevad tööalaste eesmärkide täitmisel.

»

N-ö maksustati kontsernisesed aktsiad ja sellega tehakse natuke liiga rahvusvaheliste kontsernide töötajatele.

Microsoft Estonia OÜ juht
Rain Laane

Spetsialistid soovivad, meistrid eelistavad.

Sanitaar- ja keskkonnatehnika

Tööriistad ja ehitusseadmed

Elektri- ja nõrkvoolusüsteemid

FEB
An **ahlsell** company

Kvaliteetne ja soodne Tsehhi sanitaartehnika nüüd FEB'is saadaval tutvumishindadega!

**GARANTII
5 AASTAT!**

Valamukapp koos valamuga

Lyra Pack 50x72cm
4518124324001

€ 107.²⁰
tavahind 134.-

-20%

Prill-laud

Jika Lyra Baltic
8932710000001

€ 8.⁸⁰
tavahind 12.60

WC Pott

Jika Lyra Baltic
8242860002421

€ 75.-
tavahind 108.-

-30%

Valamu

Jika Zeta

- 40x32cm - **€17.⁴⁰** (tavahind 21.80)
- 50x40cm - **€18.¹⁰** (tavahind 22.70)
- 55x44cm - **€18.⁷⁰** (tavahind 23.40)
- 60x47cm - **€21.⁴⁰** (tavahind 26.80)

-20%

€ 17.⁴⁰
Hind alates

JIKA

Kampaania kestab 10.09-30.09

www.feb.ee / e-post: feb@feb.ee / telefon: 654 8500

TALLINN: Forelli 4 / Peterburi tee 44 / Paldiski mnt 247A (hulgiladu) TARTU: Ringtee 61B NARVA: Puškini 5 RAKVERE: Vase 1 / Narva 23F VILJANDI: Puidu 17 PÄRNU: Lina 22

KONTROLL

Inspektorid puistasid autoremondifirmasid.

Seaduse järgimine jätab soovida

KADRI JAKOBSON
kadi.jakobson@aripaev.ee

Viimase poole aasta jooksul on neli asutust - keskkonnainspeksioon, maksu- ja tolliamet, tarbijakaitseamet ja terviseamet - kontrollinud autoremondiga tegelevaid ettevõtteid ning seal kasutatavaid materjale. Ehkki lõplikud tulemused alles selguvad, on näiteks keskkonnainspeksioon avastanud kolm ettevõtet, kel on keelatud autovärvide kasutamise kahtlus.

Tänavu veebruaris tegid autode keretöökoda-de liit, liikluskindlustuse fond ja kindlustusseltside liit ühispoordumise keskkonnainspeksiooni-le, milles tunnevad muret selle üle, et vaatamata

18

prottsenti umbes 200st Eestis autode kereremonti pakku-vast töökojast võib kasutada keelatud autovärve.

kehtivatele seadustele kasutatakse auto remondi-tööde käigus järjest enam euroliidu maades kee-latud värvimaterjale.

“On suur tõenäosus, et sellistes ettevõtetes eira-takse ka muid alal tegutsemiseks ettenähtud nor-matiive, mille tulemusena tekitavad sellised ette-võtted turul ebavõrdse konkurentsiolekorra,” sei-sab pöördumises, millega palutakse inspeksioo-nil võtta seaduserikkujad luubi alla.

Kevadest praeguseni on inspeksioon kontrol-linud 17 autoremondiga tegelevat ettevõtet, sh au-tovärvide müügikohta, erinevates Eesti kohtades.

Kontroll on lausa ette nähtud. Kolme ettevõtja suhtes on kahtlus nõuetele mittevastavate värvide kasutamises, aga need vajavad inspeksiooni and-metel veel kontrollimist. “See on suurem kampaa-nia, mille eestvedaja on keskkonnaministeerium ning selle raames me värviproove võtame,” ütles

keskkonnainspeksiooni juhtivinspektor Reeli Sildnik. Nimelt on riigil aruandluskohustus Eu-roopa Komisjonile vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2004/42/EÜ ning projekti ettevalmistamine algas 2010. aastal. Tegemist on mahuka värvide analüüsi tööga, kus vaid väike osa on pühendatud autovärvidele.

Sildniku sõnul on kontrolli eesmärk teha kind-laks, kas värvides ja lakkides lenduvate orgaanilis-te ühendite sisaldus vastab ELi direktiividele ja Ees-tis kehtivatele seadustele.

“Kontrollitud ettevõtetes me midagi märki-misväärsust ei avastanud. On mõningaid normi-dest kõrvale kaldumisi, kuid laialdasi rikkumisi polnud,” ütles ta.

Veho Eesti keretööde osakonna juht Pavo Zopp ütles, et kuna kindlustusseltsidel on õnnestunud hind maha suruda ja et tööd saada, siis kasutab osa töökodasid ikkagi vanu, orgaaniliste lahustite baa-

VEHO Eesti keretööde osakonna juht Pavo Zopp ütles, et hinnakonkurents sunnib autoremon-ditöökodasid kasutama vanu ja oda-vamaid värve.

FOTO: VEIKO
TÖKMAN

VÕLAKÜTID

INKASSO

KUI TEIL ON VÕLANÕUETEST TULENEVAID
PRETENSIOONE JÄRGMISTE ISIKUTE VASTU,
SIIS VÕTKE ÜHENDUST VÕLAKÜTTIDEGA:

Saaremaa Kala OÜ	11000032	Tarmo Ratask
Alkomarket OÜ	11784252	Sergey Ponomarev, Seppo Antero Marttila
Realitet OÜ	11451025	Leanika Klaassen
Valtoonia OÜ (endine VL Grupp OÜ)	11924948	Hillar Talts
Tactical City OÜ	11544370	Tõnis Orumaa
Est Arms OÜ	11751169	Tõnis Orumaa
Renosegu OÜ	10974660	Hardi Edela
EXE-Project OÜ	12012965	Endrik Kull
Rakken Est OÜ	11071960	Erki Mehikas, Virgo Tsõtsini
Võhu Vein OÜ	10229471	Džamala Gassõmova, Rašad Azimov, Aleksei Krjutškov
Haljassaare OÜ	11098947	Viljar Vahesaar, Vilgo Vahesaar
Barvinoks OÜ	11668250	Vladimir Kotenko
Marknet Media OÜ	12077380	Johannes Kanter, Eleri Kurvet, Jaanika Kivilo
IKM OÜ	12077172	Triin Vuks
Kuivajõe Talukaup OÜ	10037926	Kalev Kõiva
Freewater OÜ	11945264	Urmas Randmäe, Madis Metsa
TONDI ÜKS AS	10540520	Illi Plats
Babin Ehitus OÜ	11474847	Andrei Babin
Kross & Partnerid OÜ	10622760	Märten Kross
Testmed Pro OÜ	11710957	Andrei Haponen
Zenmeri OÜ	10064596	Galina Romanova, Victor Romanov, Elena Romanova

OSTAME JA MENETLEME NII ÜKSIKNUUDEID KUI KA VÕLAPORTFELLE

VÕLAKÜTID OÜ: JÕE TN 3, TALLINN, +372 668 1130

post@volakytid.ee, www.volakytid.eu

Venemaa tõusis esimeseks ekspordipartneriks

Venemaa kasvas tänavu juulis esmakordselt pea kaheküm-ne aasta jooksul Eesti tähtsai-maks ekspordipartneriks.

Venemaale veeti ligi 15% Ees-ti koguekspordist. Viimati oli Venemaa esimene ekspordipartner aastal 1994.

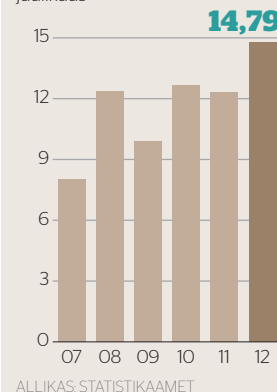
Juulis eksporditi Eestist kau-pu jooksevhindades 1,05 mil-jardi euro väärtuses ja impordi-ti Eestisse 1,15 miljardi euro eest, teatas statistikaamet.

2012. aasta juulis võrreldes eelmise aasta juuliga suurenes kaupade eksport Eestist 12%, im-port Eestisse aga 14%. Kaubava-hetuse puudujääk oli 95 miljo-nit eurot, mis mõnevõrra suu-renes võrreldes mulluse juuliga.

Majandusministeerium mär-kis, et ühelt poolt oli tugeva eks-pordi kasvu taga juulis eelmise aasta juuli madal võrdlusbaas,

Tulemused

Venemaa hõlmab ekspordis kuuendiku

Osatähtsus koguekspordis, %
juulikuus

ALLIKAS: STATISTIKAAMET

samas suutsid Eesti eksportöörid jätkuvalt suurendada oma eks-pordimahtusid Venemaa turule, mis tõstis idanaabri juulis Ees-ti esimeseks ekspordipartneriks. Ligi poole ekspordist Venemaale moodustavad masinad ja sead-med, mida suures osas reeksportitakse Eesti kaudu teistest Eu-roopa Liidu riikidest Venemaale. Venemaale eksporditi kõige rohkem mehaanilisi ja elektrilisi seadmeid ning värvaineid.

Venemaa kõrval olid meie suuremad ekspordipartnerid Rootsi (14,6%) ning Soome (14%).

Majandusministeeriumi teatel on augustis nii ekspordi kui ka impordi aastatagune võrdlusbaas juba märgatavalt kõrgem kui kahel eelneval kuul, mistõttu kasvutempo kiirenemist ei ole enam loota.

ARIPAEV.EE

Ä Kommentaär Järelduste tegemiseks liiga vara

SULEV NARUSK
autode keretööde liidu juhatuse liige

Autode keretööde liit (AKL) on teisel arvamusel kui olukorda hinnanud ametid. Kereremondiga tegelejaid on Eestis ca 200 töökoda ja sellest 17 kontrollida on liiga vähe. Seejuures on mul ka andmeid, et ametid kontrollisid siiski suuremaid ja edumeelsemaid töökodasid ning seetõttu kalduvki hinnang pigem paremaks kui halvemaks.

Kui kolmel ettevõttel on seaduserikkumise kahtlused, siis võiks teoretiseerida küllalt suure protsendi osas ja olukorda heaks arvata pole õige. Julgen arvata, et siiski väga palju ala tegijaid kasutab endiselt võimalust tegevuskulusid vähendada keelatud materjale kasutades.

Kolm rikkujat 17st on ca 18%. Järelikult 18% 200st on

36 töökoda. Olen endiselt veendunud, et nii autoesinduste kui ka iseseisvate töökodade seas, kes on AKLi auditi teinud, selliseid meetodeid ei kasutata.

Endiselt jätkub tööde tellijale (kindlustusseltsidele) väga madalate hindadega pakumiste tegemine. Ala spetsialistina võin öelda, et paljude sellist tüüpi pakumiste sisse on raske mahutada kvaliteetset materjali, keretööd vastavalt tootja nõuetele, koolitatud meistritega tööd, kvaliteetset kliendi teenindamist ja garantiid ning tagatist tehtud tööle.

AKL loodab, et ametite tegevus sellisel kujul jätkub ja tegemist polnud lühiajalise kampaaniaga – alles seejärel saab oodata olukorra paranemist.

Ä Tasub teada Piirnormid täpselt paika pandud

1. JAANUARIST 2007 ei tohi ELis kasutada sõidukite lõppviimistlusmaterjalina selliseid värve, lakke ja muid tooteid, mille lenduvate orgaaniliste ühendite sisaldus ei vasta piirnormidele.

ERANDKORRAS võib piirnorme ületavaid tooteid kasutada vanasõidukite restaureerimise ja hooldamise eesmärgil keskkonnameti loa alusel.

PIIRNORMID on kirjas keskkonnaministri määrustes.

Läti skandaal otsapidi ka Eestiga seotud

Läti korruptsioonitõrje büroo (KNAB) teatas eile, et käimasoleva kriminaaluurimise raames said ASi Latvenergo endised juhid kahtlustuse vähemalt 8 miljoni eurose altkäemaksu saamises erinevate puukfirmade kaudu, kusjuures üks firmadest tegutses Eestis.

KNAB tunnistas kahtlusaluseks 17 inimest. Nende hulgas endise Latvenergo presidendi Karlis Mikelsonsi, tema asetäitja Aigars Melko, Latvenergo tütarfirma ASi Sadales tikls juhatuse esimehe Ivars Liuzniksi ja tema asetäitja Andrei Stalažsi, kirjutab Läti Delfi.

Neid kahtlustatakse hüdroelektrijaama ja kahe koostootmisjaama ehitustega seotud 8 miljoni euro altkäemaksu saamises. Seejuures oli väidetavalt kokkulepe sõlmitud veel 11 miljoni euro altkäemaksu maksmises, kuid selle üleandmiseni ei jõutud.

Pikaks veninud uurimine viis sihile. Keeruliste skeemidega uurimine kestis kaks aastat, sellesse kaasati 14 riigi uurimisorganid ja uurimismaterjalid mahutasid 258 kausta.

Juhtumi jäljed viivad ka Eestisse. Nii omandas endiselt Latvenergo juhilt Karlis Mikelsonilt hangetel osalenud Läti ehitusettevõtte SIA AGZ Eestisse registreeritud tütarfirma Isengar 2007. aastal 571 000 euro eest 0,95 ha mereäärse maalapi Lätis koos elu- ja nelja kõrvalhoonega, mille 2002. aastal oli Mikelson ise soetanud kõigest 21 140 lati ehk ligi 30 000 euro eest.

ARIPAEV.EE

	• Valve-, tuletõrje- ja videoseadmete müük • Turvaprojektide koostamine ja projektijuhtimine • Tehniline- ja mehitatud valveteenus ning konsultatsioonid
Tel 606 6111 www.alfastar.ee alfastar@alfastar.ee	TEHNILISE VALVE ERIPAKKUMISED GARAŽIÜHISTUTELE

LENNUNDUS

Aeroflot hakkab taas Tallinnast lendama

Tallinna Lennujaama teatel hakkab 28. oktoobrist Tallinnast taas lendama Venemaa lennufirma Aeroflot. 28. oktoobrist hakkavad Venemaa suurima lennukompanii Airbus 319d lendama Tallinna Lennujaama ja Moskva Šeremetjevo lennujaama vahel. Praegusel andmeil hakkab lennuk Moskvast väljuma 10.30 ja jõuab Tallinnasse 10.05 kohaliku aja järgi, Tallinnast väljub lennuk 10.55 ning jõuab Šeremetjevosse 14.25. Moskvast viivad Aerofloti jätkulennud sihtkohtadesse Aasias ja Euroopas, aga liinivõrk ulatub Aafrika ja Põhja-Ameerikani.

HINNAD

Laevasõit saartele kallineb veerandi võrra

Majandusministeerium saatis kooskõlastusele määruse eelnõu, mis tõstab parvlaevaliinidel piletihindu alates tuleva aasta veebruarist keskmiselt 25% võrra. Ministeerium selgitab hinnatõusu vajalikkust eelnõu seletuskirjas sellega, et kui hinnad jäävad praegusele tasemele, tekib eelarve mahu samaks jäämisel 2013. aastal puudujääk umbes miljon eurot, kirjutab ERRI uudisteportaal. Eelnõu heakskiitmisel hakkab reisija täispilet Kuivastu-Virtsu liinil maksma senise 2,24 euro asemel 3 eurot ning sõiduauto ülevedu senise 6,39 euro asemel 8 eurot. Rohuküla-Heltermaa liinil maksab täispilet edaspidi 3,50 (praegu 2,56) ning sõiduauto pilet 9 eurot (7,67). Sõru-Triigi liinil vastavalt 3 eurot (2,24) ja 8 eurot (6,39).

PRESIDENDIVALIMISED

USAs kõigi aegade kulukam kampaania

2,5 miljardit dollarit läheb eeldatavasti maksma tänavune valimiskampaania, kus Mitt Romney üritab presidendiks tõusta ja Barack Obama tema rünnakut tõrjuda. Neli aastat tagasi piirduti vaid 1,6 miljardiga, kaheksa aastat tagasi 717,9 miljoniga, 12 aastat tagasi 343,1 miljoniga. Kõikide tasandite valimised võiksid sel aastal maksma minna isegi 5,8 miljardit dollarit, kirjutab Eesti Päevaleht. Augustis õnnestus Obamal juba rohkem raha koguda kui Mitt Romneyl, kuuga vastavalt 114 ja 112 miljonit dollarit, juulis olid need arvud 75 ja 101 miljonit.

sil värve. "Need on odavamad ning neid on lihtsam kuivatada, sest energiakulu on väiksem. Samas on see seaduserikkumine," märkis ta.

Tema sõnul on endiselt selles valdkonnas teemaks ka ümbrikupalgad. "Raha paneb asjad paika. Kui kellelgi läheb raskeks, püüab ta kõikide võtetega firmat päästa ja kasumis hoida. Vastasel juhul tuleb ukseid kinni panna – valikud on karmid. Kuid ikkagi tuleb seaduserikkumiste vastu võidelda ja ebaseaduslike värvide kasutamisest ei tohiks konkurentsieelis tulla," märkis Zopp.

Lenduvaid orgaanilisi ühendeid sisaldavatele värvidele, lakkidele ning sõidukite taasviimistlusmaterjalidele esitatavate nõuete täitmise üle teevad seaduse järgi järelevalvet neli asutust. Lisaks keskkonnainspektsioonile kontrollib tarbijakaitseamet nõuete täitmist jaemüügis, maksu- ja tolliamet materjalide sissevedu ning terviseamet määrgistuse nõuetele vastavust hulgi müügis.

Maksu- ja tolliameti töötajad osalesid samuti reididel. "Töötajad kontrollivad sellistel juhtudel eelkõige võimalikku käibe varjamist ja ümbrikupalga maksmist töötajatele," teatas amet.

Ka värvide märgistus on oluline. Terviseameti kinnitusel nad reididel ei osalenud, sest kontrollivad hulgi müügi firmasid ja seda, kas värvid ja lakkid on seadusele vastavalt märgistatud. Selle aasta esimesel poolaastal on ameti inspektorid kontrollinud 79 toote märgistust 19 erinevas hulgi müügi ettevõttes.

"Keskkonnaministeeriumi kehtestatud määrase järgi ei vastanud nõuetele 16 toodet. Peamised puudused märgistusel olid eestikeelse märgistuse ja ohutuskardi puudumine, teabe puudumine lenduvate orgaaniliste ühendite sisalduse kohta ning ohutuskardi andmete mittekokkulangevus märgistusel olevaga," teatas terviseamet.

**RENAULT MEGANE
GRANDTOUR EXPRESSION
SOODUSHIND
€ 13 900,-
LIISINGU KUUMAKSE € 163.-**
(SISSEMAKSE 10%, JÄÄK 25%, PERIOOD 60 KUUD, INTRESS 1,8%)

www.abcmotors.ee

5
AASTAT
GARANTII
100 000 km

RENAULT
Liising

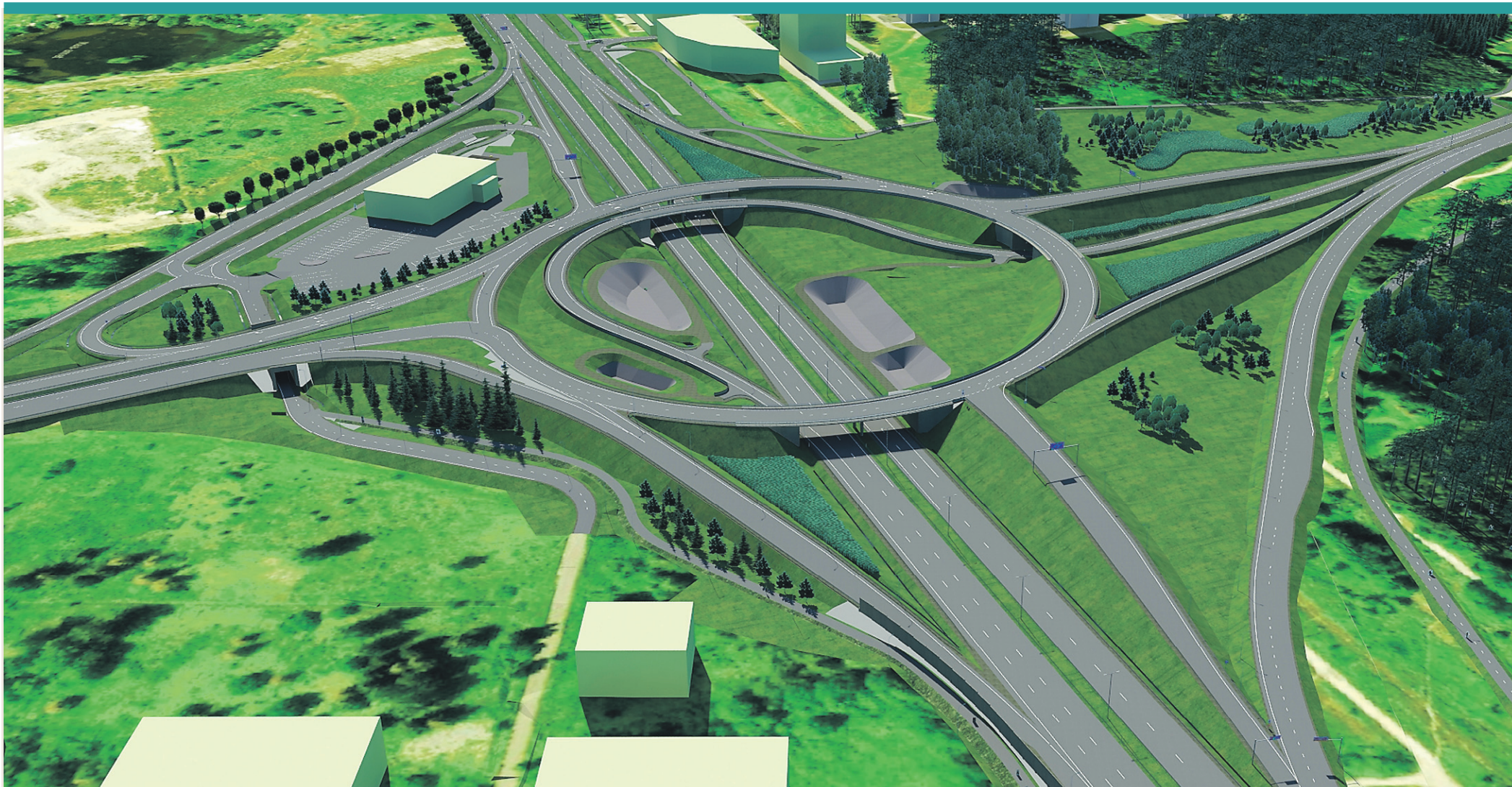
RENAULT MEGANE GRANDTOUR EXPRESSION 1,6 16V 110hj - Varustus: ABS-pidurid + hädapidurdusassistent EBA, esi- ja külgturvapadjad, udutuled, konditsioneer, el. reguleeritavad soojendusega küljpeeglid, el. aknatõstukid, CD-raadio MP3, Bluetooth, USB, metallikvärv, püsikiirusehoidja kiirusepiirajaga, katusereelingud, LED päevatuled. Keskmise kütusekulu: 7,1 l/100km, CO2 emissioon: 163 g/km.

Renault soovitab **elf**

DRIVE THE CHANGE

TALLINN: ABC MOTORS AS - PALDISKI MNT. 105, TEL: 674 7700; **PÄRNU:** PEREAUTO OÜ - TALLINNA MNT. 82, TEL: 447 7300;
RAKVERE: WIRU AUTO OÜ - KREUTZWALDI 5B, TEL 329 5560; **VILJANDI:** RAE AS - TALLINNA MNT. 97, TEL 433 0987;
HAAPSALU: TRADILO OÜ - TALLINNA MNT. 73, TEL: 473 1383.

TEE-EHITUS

Linn tõmbas Vão sõlme kriitikale vee peale. Liiklejate ohutus jääb tagaplaanile

PIRET REILJAN
piret.reiljan@aripaev.ee

Tallinna linnaplaneerimise amet vastaseile Vão liiklussõlme detailplaneeringut teravalt kritiseerinud inseneridele, et ei nõustu nende vastuväidete ja ettepanekutega.

Augustis esitasid kaks teedeinseneri vastuväited Vão liiklussõlme detailplaneeringule, kuna peavad lahendust liiklejatele ohtlikuks. Olulise kitsaskohana töid insenerid välja keset ristmikku planeeritava Olerexi tankla, mille juurdepääsud muudavad ringteel liiklemise põhjendamatult ohtlikumaks. Tankla ärajätmist ristmikualalt soovitas ka liiklusohutuse auditi ekspertiis.

“Arvestades ekspertiisi ja liiklusohutuse auditi seisukohtadega, ei saa nõustuda teie vastuväidetega,” teatas aga linnavalitsus Tallinna linnaplaneerimise ameti juhi Anu Hallik-Jürgensteini allkirjastatud vastuses inseneridele.

Oma selgituses tõi linn välja rea eeliseid, mida detailplaneeringu lahendus võrreldes olemasoleva lahendusega pakub. Näiteks paraneb linna kinnituse ristmiku liiklusohutus ja liiklussõlme läbilaskevõime. “Põhiliste liiklusuundade ristumine toimub erinevas tasapinnas, mis parandab liiklus-

”**Arvestades ekspertiisi ja liiklusohutuse auditi seisukohatadega, ei saa nõustuda teie vastuväidetega.**

Tallinna linnaplaneerimise ameti vastus inseneridele

sõlme läbilaskevõimet ja muudab liiklussõlme läbimise ohutumaks,” selgitab linn.

Tankla kaasamist planeeringusse põhjendas linn ka kohalike elanike vajadustega. “Tegemist on linna territooriumile jääva liiklussõlmega, kus tuleb lähtuda sellest tulenevate täiendavate asjaoludega. Näiteks Jõemäe piirkonnale kavandatud juurdepääs, mis on muu hulgas kompromisslahendus liiklussõlme alale jääva maaomanikuga (Olerex – toim), on Jõemäe piirkonna elanikele hädavajalik. Aktiivse maakasutusega punkti on kavandatud lisaks piirkonnale vajalik ühistranspordipeatus,” seisab linna vastuses.

Insenerid polerahul. Planeeringule vastuväite esitanud Ramboll Eesti projektteerimisosakonna juht Raul Vibo ja vanemkonsultant Ain Kendra kinnitasid, et plaanitud skeem on ohtlik. “On läbinähtav, et liiklusskeem on koostatud kitsastest ärihuvidest lähtuvalt, seades ohtu kõik teekasutajad,” viitasid nad Olerexi tankla kinnistule, millele on detailplaneeringu liiklusskeemis lisatud mahasõidud.

Olerexi osanik Antti Moppel ütles tänava veebruaris Äripäevale, et kütusefirma ei kasuta teenindusjaamade ehituseks Euroopa Liidu või Eesti riigi vahendeid, samuti pole ristmikul asuva teenindusjaama juurde vajadust eraldi ligipääsuteid ehitada.

Linnavalitsus vastas eitavalt ka suurettevõtja Margus Linnamäe soovile saada enda juhitava MM Grupi tootmishoonele Sinimäe tänaval väl-

Ä Taust Olukord on tõsine

Olukord, kus teedeinsenerid planeeringule vastuväite esitavad, on Eesti praktikas erandlik ja viitab probleemile tõsidusele. Vastuväite esitasid Ramboll Eesti projektteerimisosakonna juht Raul Vibo ja vanemkonsultant Ain Kendra, kes ise ega tööandja kaudu pole Vão liiklussõlme- ga kuidagi seotud.

19

MILJONIT eurot on maanteeamet määranud Vão liiklussõlme ehitamise piirhinnaks praeguse projekti puhul. Ehitamist rahastavad Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfond ja Eesti riik.

jasõit Peterburi teele. “Detailplaneeringus on ette nähtud täiendav juurdesõit Sinimäe tn 17 kinnistule (MM Grupi kinnistu – toim) Peterburi teelt ja välja pööramise võimalus ristmikust kaugemal. Detailplaneeringu menetluse käigus oli kõne all ka liikluslahendus, mis ühtib Teie ettepanekuga, kuid liiklusohutuse nõudeid silmas pidades viidi väljasõit mitmetasandilisest ristmikust kaugemale,” teatas linn.

Linnavalitsus lisas, et Linnamäe väide, nagu muudetak planeeringulahenduse järgselt Sinimäe tänav tupiktänavaks, ei vasta tõele. “Detailplaneeringu joonistelt on näha, et Sinimäe tn 17 kinnistu kasutamine on võimalik ka Rahu teega ühenduse puudumisel,” seisab linna vastuses.

Olgu siinkohal veel kord öeldud, et Olerex saab erinevalt näiteks MM Grupist oma kinnistule vajalikud juurdepääsud otse ristmiku keskmest. Kütusefirma rahastas oma ärihuvide tõttu suisa ristmiku ehitusprojekti.

Kiirus surub tagant. Kokkuvõttes ei pidanud Tallinna linnavalitsus ega maanteeamet vajalikuks Vão sõlme detailplaneeringu vastuväidetega arvestada. Selleks polnuks ka aega, kuna Euroopa Liidu raha kasutamiseks tuleb detailplaneering viivitusteta kinnitada. 19. septembril toimub detailplaneeringu väljapaneku tulemuste arutelu Lasnamäe linnaosa valitsuses.

Narva Gate pakub Sisekaitseakadeemiale ruume

Kreenholmi maa-ala arendusega tegelev OÜ Narva Gate pakub Sisekaitseakadeemiale uusi ruume Kreenholmi arendusse Narva, kirjutasehitusudised.ee. Ettevõtte on valmis investeerima Georgi vabrikusse 38 miljonit.

Narva Gate OÜ (NG) tegevjuht Jaanus Mikk ütles, et NG te-

gi möödunud aasta lõpus Riigi Kinnisvarale omapoolse pakumise. “Meediast on olnud kuulda, et kolimine võib minna maksma kuni 100 miljonit eurot. Meie pakkumine oli 38 miljonit eurot. See sisaldas meie territooriumil oleva ajaloolise Georgi vabriku renoveerimist, uue õppehoone ja staadioni ehi-

tamist. Akadeemia saab omale konkreetse asukoha, kus kõik vajalik on samas kohas. Narva ootab Sisekaitseakadeemiat – see elavdab siinset elu märkimisväärselt, andes linnale töökohati ja olles impulsiks Kreenholmi edasisele arengule. Samuti tooks see samm oluliselt rohkem Eesti riiki Narva,” märkis Mikk.

NG sõnul on nad suutelised Sisekaitseakadeemiale vajalikud hooned välja ehitama kahe aastaga. Vastav detailplaneering on juba kehtestatud.

Sisekaitseakadeemiale pakutav Georgi vabrik asub Georgi saare Narva väiksema kose ääres ja selle projekteeris Paul Alisch.

EHITUSUUDISED.EE

Ä Mis on mis Kreenholmi maa-ala detailplaneering

23.08. kinnitas Narva Linnavalikogu arendaja OÜ Narva Gate alatatud Kreenholmi maa-ala detailplaneeringu, mille järgi jagatakse olemasolevad kin-

nistud 70 uueks sotsiaalmaa, liiklusmaa, elamumaa, äri- maa ja veemaa sihtotstarbega krundiks. Planeeringu koostaja on Sweco Projekt.

Eestis registreeriti Lamborghini Aventador. Omanikuks noor ettevõtja

Ä KADRI PÕLENDIK
kadri.polendik@aripaev.ee

Eesti ühe kalleima autoga sõidab noor ettevõtja Henry Kallas. Lamborghini Aventadoriga sama tähekombinatsiooniga registreerimisnumbri all on veel teisi kõrgema hinnaklassi autosid.

Lamborghini Eesti maaletooja AS Auto 100 müügi juhi Olari Voki sõnul maksab Aventador koos lisavarustusega ligilähedalt 350 000 eurot. Auto netohind, millele lisandub käibemaks, on 275 000 eurot.

Tallinna teedel ringi liikuv punakasoranž Aventador numbrimärgiga 010HKI on üks mitmetest kallitest autodest, mis on HKI all registreeritud. Sama tähekombinatsiooniga numbrimärgid on ka sellistel autodel, nagu BMW X5, mis kanti registreeris 2007. aastal, Ferrari California, mis registreeriti 2010. aasta lõpus ning möödunud aastal registreeritud BMW X6 M ja Aston Martin Rapide.

Tänavu juulis registreeritud Lamborghini Aventadoriga sõidab 23aastane ettevõtja Henry Kallas, kellele ka eelpool nimetatud sõidukid väidetavalt kuuluvad. Kallas keeldus Äripäevale pikemaid kommentaare andmast, kuigi palus algselt enda-

le küsimused e-kirja teel saata. "Olen tagasihoidlik inimene ega soovi kajastust ajalehes," selgitas Kallas. Samuti ei kinnitanud ta, et luksusautod on tema omad.

Äriregistri andmetel juhib Kallas äri- ja juhtimisalast nõustamist pakkuvat firmat H.K. Invest OÜ, mille suuromanik on aga välismaa investimisühing M.Suld Investments Limited.

Omakapital kasvas. H.K. Investi osakapital oli tänavu juunini 2557 eurot, siis tõsteti see 5,1 miljonile eurole. Tallinnas nn Swissoteli kaksiktorni aadressil registreeritud ettevõtte müügitulu oli 2010. aastal 15 000 eurot ning mullu null eurot. Tänu finantstuludele teeniti eelmisel aastal 441 000 eurot kasumit. H.K. Investi jaotamata kasum ulatus 31. detsembri seisuga enam kui poole miljoni euroni.

H.K. Invest omab poolt ettevõttest EC Group OÜ. Teine pool kuulub Kiviõli keemiatööstuse 20 protsendi osanikule Raivo Tammele. Kallas ja Tamm on mõlemad ka OÜ Mustang Air juhatuse liikmed. Samuti on Kallas juhatuse liige firmades Euro Kinnisvarahaldus OÜ ning ITB Solutions OÜ.

Šveitsis elav Raivo Tamm ei-

LAMBORGHINI Aventadoriga sõidab Eestis noor ettevõtja Henry Kallas. FOTO: KULДАР KULLASEPP

tas usutluses Äripäevale, et luksusautod kuuluvad temale. Samas ütles ta, et teab, kelle autodega on tegu. Henry Kallas on märkinud mõne oma ettevõtte kontaktiks Šveitsi domeenilõpu-ga kallas.ch. Raivo Tamme varanduse suuruseks hindas Äripäev mulluses Rikaste TOPis 26 miljonit eurot ning tema isal Toomas Tammel 41 miljonit.

Äripartner Marko Süld. Henry Kallase äripartner Euro Kin-

nisvarahalduses on 32aastane Marko Süld, kellele võib viidata H.K. Investi välismaise suuromaniku nimi.

Lisaks on mõlemad olnud seotud pankrotis OÜga Unistar-Auto.

Ka on Marko Süld OÜ Euro Kinnisvaraarendus 34% osanik, ülejäänud kuulub Toomas Tammele ja Elsa Tammele. Ettevõtte jaotamata kasum ulatus eelmise aasta lõpu seisuga 2,9 miljoni euroni.

PANGANDUS

Nordea ja Rootsi Fleri meelt

Rootsi finantsinspeksiooni juht ning Põhjala suurima panga Nordea juht on eri meelt, kuidas Euroopa Keskpankale allutatud pangajärelevalve Euroopas toimima peaks hakkama, kirjutas Rootsi majandusleht Dagens Industri.

Täna esitab Euroopa Komisjon selle kohta oma ettepaneku.

Nordea juht Christian Clausen toetab Euroopas ühtse finantsinspeksiooni loomist.

"Nii ei lähe. Meie tegutseme näiteks väga paljudel turgudel ja üks meie suuri turge on Soome, mis on euroala riik. On vaid üks lahendus ja see on: kõigile ühed ja samad reeglid," ütles Clausen.

Rootsi finantsinspeksiooni juht Martin Andersson on seda meelt, et pangandusliit peaks piirduma vaid eurotsooniga.

PANGANDUS

Venemaa võib osaluse Sberbankis müüa

Venemaa suurim laenuandja Sberbank võib sel nädalal käivitada kauaoodatud müügi 7,6 protsendilisele valitsuse poolt kontrolli all olevale osalusele, kirjutas Venemaa ärileht Kommersant.

Sberbank alustas investoritega kõnelusi eelmise nädala lõpus ja on nüüd valmis osalust müüma. Praeguste hindade järgi on osaluse väärtus 4,6 miljardit dollarit, ütles Kommersant.

EHITUS

Merko Ehitus sai 7,73 mln eurose lepingu

Merko Ehitus sõlmis eile lepingu Vääna-Jõesuu ja Viti külade ühisveevärgi ja -kanalisatsioonitorustiku ning reoveepumplate ehitustöödeks, teatas ettevõtte börsile.

Tööde käigus rajatakse 24,9 km vee- ja 26,8 km kanalisatsioonitorustikke ning 12 reoveepumplat. Lepingu maksumus on 7,73 miljonit eurot (ilma tellija 7%-lise varuta), millele lisandub käibemaks ning tööde üleandmise tähtaeg on 2015. aasta kevad.

KÜBER

Soome veebilehti tabas küberrünnak

Mitu võrgulehte nii Soomes kui ka mujal maailmas langes eile küberrünnaku objektiks. Veebilehti on koormatud DDoS-rünnakutega. Muu hulgas langesid rünnaku alla Sanoma Newsi võrguteenused, mis töötavad aeglaselt. Samal põhjusel on jätkuvalt häiritud ajalehtede Helsingin Sanomat ja Ilta-Sanomat võrgulehed, vahendas Helsingin Sanomat.

NÜÜD
2500€
väärtuses
talvepakett
kauba peale

Talvepakett sisaldab:

- ★ Jeep valuveldedega naastrehvid
- ★ porisirmid
- ★ kummimatid salongis ja pagasiruumis
- ★ Jeep lumehari
- ★ Jeep kingitus

2 aastat tasuta maanteeabi

Jeep Grand Cherokee

3.0 CRD V6 Aut

Küsi Jeep liisingupakkumist
Kuumakse alates

484 €

*Liisingu näidispakkumine: kasutusrent, sissemakse 10%, periood 60 kuud, intress 1,95% + 6 kuu Euribor, jääkväärtus 30%

Kampaania kehtib 31. oktoobrini.

Keskmine kütusekulu 8,3 l/100km, CO₂ emissioon 218 g/km.

SILBERAUTO

Jeep® peaesindus Eestis AS Silberauto • Tallinn • Peterburi tee 50a Tallinn tel 5333 7943 • Tartu • Ringtee 61 tel 730 0785 • Pärnu • Riia mnt. 231a tel 445 1999 • Jõhvi • Jaama 42a tel 5333 7740 • Viljandi • Pargi 3b tel 435 4902 • Rakvere • Haljala tee 1, Tõrremäe Tel 5333 7875 • Kuressaare • Tallinna 82b tel 5333 7794 • www.jeep.ee • Jeep on Chrysler Group LLC registreeritud kaubamärk.

Jeep

MAJUTUS

Hotellitoa hind kerkis Eestis kõige kiiremini. Tõus jätkub

LAURA MALLENE
laura.mallene@aripaev.ee

Oleme tõesti olnud tublid, kommenteeris Eesti Hotellide ja Restoranide Liidu juht Feliks Mägi hotels.com'i hinnavõrdlust, mille järgi on aastaga majutuse hind Eestis kerkinud euroalas kõige kiiremini.

“Odavamaks euroala riigiks olemine ei ole kindlasti auasi, sest varem või hiljem toob see kaasa teenuste ja toodete kvaliteedi languse,” lisas ta. “Seetõttu tuleb igati hinnata majutusettevõtete saavutusi likviidsuse parandamise suunas, mis paljuki põhineb paremal hinnakujundusel,” märkis Mägi.

Suhteliselt suure hinnakasvu (12%) puhul tu-

83

eurot öö maksab täna-
vu hotellis ööbimine
Eestis keskmiselt
võrreldes mulluse 74
euroga.

leb arvesse võtta, et masuaastatel toimus väga suur hinnalangus, lausus Mägi, lisades, et praeguseks ei olda veel 2007. aasta tasemel.

Mägi andis mõista, et hinnatõus jätkub, kuigi mitte sellises tempos. “Hotels.com”i statistika näitab, et hindade tõusu ruumi peaks samas olema, kuna oleme euroliidu teiste riikidega võrreldes märkimisväärselt odavamad.”

Prognoosid pigem tagasihoidlikud. Kuna nõudluse kasv on olnud üsna hea, siis see on Mägi sõnul võimaldanud majutusasutustel ka hindu tõsta. “Samas on üleriigiliselt nõudluse kasv olnud erinev, mitmes regioonis on nõudlus lausa vähenenud. Ka prognoosid edaspidiseks on pigem tagasihoidlikud,” lisas Mägi.

Viru hotelli haldava ASi Sokotel juhatuse liige Anu Soosaar sõnas, et hotellide hinnad küll tõusid kiiresti, ent mõne aasta tagune langus oli veel järsem ja kunagist hinda pole veel saavutatud.

Tema kinnitusele tuli Tallinnas 2007. aastal juurde väga palju hotellitube: Swisshotel, Forumi hotell, Tallinki uued hotellid. “Sellist aega, kus oleks 20protsendiline kapasiteedi kasv, on väga harva. Lisaks sellele tekkis ülepakkumine, samal aastal nõudlus kukkus ja tuli otsa majanduskriis,” selgitas Soosaar. Tema sõnul kukkusid hinnad, mis mõnel kuul olid saavutanud 100 euro taseme, 50 eurole. “See kukkumine oli väga kõva,” nentis Soosaar.

“Nüüd on olnud paremad aastad – Tallinn oli kultuuripealinn, nõudlus on kasvanud, see on andnud hotellipidajatele võimaluse ja ka vajaduse hotelli hinda tõsta. Aga sinna hinnatasemele ei ole me jõudnud,” rääkis Soosaar, lisades, et praegu on hinnad 75 euro peal.

Hinnatõus on Soosaar sõnul hea. “Paar aastat tagasi tegid väga paljud hotellid miinust. See kindlasti ei ole hea, kui äritegevus ei tooda tulemust, selle tõttu kannatavad ka kindlasti mingil määral palgad,” sõnas Soosaar.

EESTI Hotellide ja Restoranide Liidu juhi Feliks Mägi sõnul hotellitubade hindade tõus jätkub, kuid mitte nii kiires tempos. FOTO: ANDRAS KRALLA

kolumnistide kolmapäev

Igal kolmapäeval ilmuvad Äripäeva arvamusküljel püsiautorite kolumnid: Eesti arvamusruumi mõjukamad tekstid, mis mõtestavad päevakajalisi sündmusi ja nende taustu.

Kujunda oma aramus koos Äripäeva autoritega!

Peeter Koppel • Aivar Hundimägi • Meelis Mandel • Igor Rõtov • Heido Vitsur • Marek Reinaas

Ä Võrdlus Soome hotellitoad kõige kallimad

hotellitoad keskmine hind 2012 (2011),
eurodes

Soome	112	(104)
Holland	110	(110)
Itaalia	103	(105)
Sloveenia	101	(109)
Austria	98	(99)
Belgia	95	(98)
Luksemburg	95	(98)
Saksamaa	91	(88)
Prantsusmaa	87	(88)
Küpros	87	(86)
Eesti	83	(74)
Hispaania	82	(83)
Kreeka	81	(89)
Iirimaa	81	(81)
Portugal	77	(81)
Malta	73	(77)
Slovakkia	69	(84)

Allikas: hotels.com, Kauppalehti

Nüüd on olnud paremad aastad - Tallinn oli kultuuripealinn, nõudlus on kasvanud, see on andnud hotellipidajatele võimaluse ja ka vajaduse hotellihinda tõsta.

Viru hotelli juht Anu Soosaar

Kui läinud aastal oli Eesti see euroala riik, kus hotellis ööbimine oli kõige odavam, siis tänava on Eesti hotellitubade hind teinud euroala riikide võrdluses kõige järsema tõusu. Nii näitab broneerimiskeskonna hotels.com koostatud hinnavõrdlus aasta esimese kuue kuu kohta, vahendas Kauppalehti.

Kriisiriikides hinnad madalamad. Mullu maksis hotellis ööbimine Eestis keskmiselt 74 eurot, tänava on keskmine hind kerkinud 83 eurole ehk 12%. Eestist odavamasse hinnaklassi jäävad euroala kriisiriigid Hispaania, Kreeka, Iirimaa, Portugal. Skaala lõpus on Slovakkia, kus on hotellis ööbimise hinnad langenud mullusega võrreldes 18%. Keskmiselt maksab hotellis ööbimine 69 eurot.

Kõige kallimaks on hotellis ööbimine selle võrdluse järgi muutunud Soomes, kus hotellitoad hind on keskmiselt 112 eurot. Veel mullu edestasid Soomet Holland, Sloveenia ja Itaalia.

Gild Arbitrage'i varad lähuvad müüki

Ä KADRI PÕLENDIK
kadri.polendik@aripaev.ee

Eile kukkus riskikapitalifondi Gild Arbitrage võlakirjade tähtaeg. Gild Arbitrage'i fondijuhi Tõnu Peki sõnul võlakirjade tähtaega ei pikendatud. "Miks – seda tasub küsida võlausaldajate käest," soovitas ta. "Sellest on räägitud üle poole aasta, aga lõpuks leping on leping ja kui üks osapool ei soovi seda lepingut muuta, siis see on täielikult nende õigus."

Juba juunis ilmunud Gild Arbitrage'i aruandes oli kirjas, et fond ei suuda võlakohustusi täita ega ette nähtud kuupäevaks võlga refinantseerida.

Peki sõnul on täitsa võimalik, et raha ei saada samas ulatuses tagasi. "See sõltub sellest, kuidas varad müüakse, ja sõltub ka sellest, millal keegi investeeris sellesse fondi, millal esimesena raha andis," selgitas ta.

Pekk ütles, et tema kui fondijuhi jaoks on olnud ikkagi eesmärk, et fondid saaks oma laenu tagasi maksta. "Me ei saa öelda, et me oleks püüdnud iga hinna eest fondi varasid müüa. Selleks ei ole mul fondijuhina volitust olnud. Ma olen varasid müünud sellisel juhul, kui saame nende eest ikkagi mingisugust veidikenegi väärikat hinda. Varade väärtus ei ole suuresti muutunud."

Gild Arbitrage'i suurim kohustus on võlgnevus fondi 2009. aastal emiteerinud kolmeaastase tähtajaga võlakirjade eest, mille kogusumma küünib üle 18 miljoni euro. Toona nõustusid fondi võlausaldajad, kelle hulgas on palju Eesti rikkamaid inimesi, vahetama oma nõuded uute kolme aasta pikkuste võlakirjade vastu. Võlakirjade tagatiseks panditi kõik fondi varad ja nende lunastustähtjaks määrati täna-vu 11. september.

Bakuu unelmaprojekti pankrotivara müügis

Seaside Residence Baku OÜ pankrotihaldur Toomas Saar-ma müüb suulisel enampakkumisel võlgniku ainuomandisse kuuluva Aserbaidžaanis registreeritud tütarettevõtte Delta Land LLC osa.

Ettevõtte osa müüakse nimiväärtusega 50 Aserbaidžaanilise manati ning rahaline nõue summas 1 687 089 eurot, ühiselt alg hinnaga 100 000 eurot.

Seaside Residence Baku 16,5 miljoni eurose võlakirjaemissiooni korraldas AS Gild Financial Services. Tegu oli vähe-

malt sõnades suurejoonelise kinnisvaraprojektiga Bakuu lähisel. Tegelikuses jäi seal oma investeeringust ilma terve rida Eesti suurettevõtjaid eesotsas Marcel Vichmanni, Olari Taali ja Hans H. Luigega.

Tänavu juunis saatis riigiprokuratuur kohtusse kriminaalasja, milles süüdistatakse ASi Gild Financial Advisory Services ja nelja füüsilist isikut ASi Gild Financial Advisory Services kaudu korraldatud võlakirjade emissioonil valeandmete esitamises ja emissiooniga kogutud raha-

liste vahendite mitte-eesmärgipäras kasutamises.

2007. aasta juulis toimunud kinnise võlakirjaemissiooni eesmärk oli koguda raha, et osta 147 hektarit maad Aserbaidžaanis Bakuu oblastis, kehtestada detailplaneering, ehitada välja infrastruktuur ning seejärel maa müüa, teatas riigiprokuratuur.

Rahalisi vahendeid laekus kokku üle 12 miljoni euro. Emissioonis osalenud investorid oma raha tagasi ei saanud ega sellest kasumit ei teeninud.

ARIPAEV.EE

REISIMINE ON TEIE ÄRI KASVUKS OLULINE

Meie CWT Estonia's (end Kaleva Travel) teeme juba enam kui 20 aastat tööd selle nimel, et meie ärireisijad jõuaksid optimaalse aja- ja rahakuluga mistahes paika maailmas. Personaalne teenindus, e-lahendused, rahvusvahelise suurkontserni lai partnervõrgustik, lepingulised erihinnad ja paindlikud maksetingimused on vaid mõned eelistest, mis kaasnevad CWT korporatiivkliendistatusega.

KUTSUME KA TEID CWT ÄRIKLIENDIKS!

Võtke meiega ühendust:

CWT Estonia 640 7773, kliendihaldus@carlsonwagonlit.ee

Liituge CWT ärikliendiks siin:

www.carlsonwagonlit.ee

www.kalevatravel.ee

www.cwtonline.ee

Carlson Wagonlit Travel (CWT) on maailma juhtiv ärireiside, konverentside ja ürituste korraldusele spetsialiseerunud ettevõtte, mis on tegev enam kui 150 riigis. CWT teenindab erineva suurusega ettevõtteid, riigiasutusi ja organisatsioone. CWT professionaalne personal ja liidriroll tehnoloogia valdkonnas aitab klientidel saada parimaid tulemusi reisikulude kokkuvõtte, teenuste kvaliteedi ja turvalisuse osas. CWT eesmärk on pakkuda oma klientidele tipptasemel klienditeenindust ja abi kogu reisi vältel. CWT teenused ja tehnilised lahendused hõlmavad neli tegevusvaldkonda: reisijate teenindamine, reisikulude optimeerimine, ohutus ja turvalisus ning konverentsiteenused. Ettevõtte kogumüük 2011 oli 28.0 miljardit USA dollarit.

NÕUE

Arstid asutavad streikima.

Töötingimused korda teha

KADI HEINSALU
kadi.heinsalu@aripaev.ee

Arstide liit otsustas koos tervishoiutöötajate kutseliiduga korraldada oktoobris streigi, mille eesmärk on lõpetada arstide ja õdede lahkumine Eestist.

Homme, 13. septembril toimub poolte kohtumine sotsiaalministeeriumis. Arstide liidu volikogu võttis eesmärgiks kollektiivlepingu sõlmimise arstide, õdede ja hooldajate töötasu alammäära tõstmiseks ja töötingimuste parandamiseks, kirjutas ajaleht Meditsiinuudised.

Kollektiivlepingu projekt pärineb eelmise aasta septembrist ja seda saab lugeda arstide liidu kodulehelt. Selles nõutakse muu hulgas eriarstide ning õendus- ja hooldustöötajate töökoormuse standardite kehtestamist ning selliste tervishoiusüsteemi muudatuste algatamist, mis suurendaks rahastamist ja parandaks arstiabi kättesaadavust.

Kuue aastaga on olukord keerulisemaks läinud. Arstide liidu peasekretär Katrin Rehema ütles, et võrreldes 2006. aastaga, kui arstid samuti streiki kavandasid, on olukord riigi suhtumise mõttes teine.

"Jah, seis on tõsisem," tõdes ta. Rehema lisas, et muutmist vajab süsteem ja peaeesmärk on arstide lahkumise pidurdamine. "Taome seda rauda juba ammu, kuid vastaspoole suhtumine on, et polegi vaja midagi muuta," ütles Rehema.

Poolte soovid erinevad märgatavalt. Kui sotsiaalminister on pakkunud järgmiseks aastaks välja võimaliku 3,3%se palgatõusu, siis arstid on oma soovidega sellest kaugel ees. Praegu kehtiv tunnitasu alammäär on 7,16 eurot, kuid arstide soovil pidanuks see juba tänava olema 8,6 eurot ja järgmisel aastal 10 eurot. Ühtlasi sisaldab nende pakutav kollektiivlepingu projekt palju nõudmisi seoses tööaja, puhkuse ja koolitustega.

Rehema sõnul on läbirääkimised kompromisside kunst. "Oleme avatud ja kuulame pakkumisi. Need teised nõudmised on ka olulised," rõhutas ta.

Soov lahendust leida jäi kevadel ühepoolseks. "Sotsiaalminister ja haiglate liit keeldusid sisetiste kollektiivlepingu läbirääkimiste pidamisest ja lepitusmenetlus lõppes eriarvamuste protokolliga. Terve kevad püüdsime siiski rahulikult teel ühele meelele jõuda, kuid kõik meie ettepanekud lükati tagasi või nendega tegelemine määramata ajaks edasi. Seega oleme muud võimalused ära kasutanud ja üle jääb ainult streik," ütles arstide liidu president Andres Kork. Ta lisas, et raviasutustes töötavad inimesed on juba pikka aega näinud, kuidas tervishoiusüsteem arstide-õdede vähesuse, pideva alarahastatuse ja asjatundliku riikliku juhtimise puudumise tõttu laguneb ning patsientide olukord halveneb.

Siigur: streigiplaan ei üllatanud. Tartu Kliiniku mi juhi Urmas Siiguri sõnul pole streigiplaan klaverpöösas, sest probleemid tervishoiu rahastamisega on sama vanad kui Eesti riik, kirjutas Tarbi- ja 24. "Aga üks tervishoid ole sama rikas või vaene kui kogu riik. Personali voolavus on tõesti tuntuvalt suurenenud, eriti õdede puhul," lisas ta.

17%

oleks pidanud juba 2012. aasta jaanuaris tõusma arstide tunnitasu alammäär võrreldes praegusega. Alates jaanuarist 2013 soovitakse töötasu alammääraks arstidele ja hambaarstidele 10 eurot tunnis, õdedele ja ämmaemandatele 6,5 eurot tunnis. 2014. aasta jaanuaris peaks arstierialadel töötasu tõusma 12 euroni tunnis.

Mis on mis Kollektiivlepingu projekt 2011: Suurem töötasu, lisatasude ja puhkuse arvestamise muudatused

Arstide liidu ja tervishoiutöötajate kutseliidu kollektiivlepingu projekti väljavõtted:

TÖÖTASU

Alates jaanuarist 2012 kehtestada arstide tunnitasu alammääraks 8,6 eurot ja õdedel 5,5 eurot.

Alates jaanuarist 2013 kehtestada arstide ja hambaarstide töötasu alammääraks 10 eurot tunnis, õdedele ja ämmaemandatele 6,5 eurot tunnis.

2014. aasta jaanuaris peaks arstide töötasu alammäär jõudma 12 euroni tunnis.

Alates jaanuarist 2012 kehtestada residentarstide tööajaks 40 tundi nädalas, millest vähemalt 32 tundi moodustab praktiline töö ning ülejäänud osa teoreetilise koolituse. Töötasu makstakse residentarstidele täistööajaga eest (40 tundi nädalas) ja see ei tohiks olla väiksem kui arstide töötasu alammäär ette näeb. Alates jaanuarist 2012 kehtestada abiarstide töötasu alammääraks 60% arstide töötasu alammäärast.

TÖÖAEG JA PUHKUS

Tööandja hüvitab ületunnitöö rahas, makstes töötajale iga ületunni eest lisatasu vähemalt 50% töötaja tunnitasust.

Kui tööaeg langeb öhtusele ajale (18–22), maksab tööandja iga töötunni eest lisatasu vähemalt 20% töötaja tunnitasust.

Kui tööaeg langeb öisele ajale (22–06), makstakse iga töötunni eest lisatasu vähemalt 50% töötaja tunnitasust.

Kui puuduva töötaja asendamisel teeb asendaja ära nii enda kui ka asendatava töö ning tema töökoormus suureneb märgatavalt, maksab tööandja iga asendatud töötunni eest vähemalt 50% asendaja tunnitasust. Teise töötaja asendamise tingimused lepatakse kokku kirjalikult enne tööle asumist.

Töötaja põhipuhkuse kestus on 35 kalendripäeva. Kui töötaja on töötanud erialasel tööl järjest üle viie aasta, on tal õigus saada lisapuhkust üks päev iga viie erialasel tööle töötatud aasta eest järgmise arvestuse alusel: viis

aastat – üks päev, kümme aastat – kaks päeva, viisteist aastat – kolm päeva, kakskümmend ja rohkem aastat – neli päeva. Tööandja maksab töötajale seoses põhipuhkusega toetust töötaja ühe kuu keskmise töötasu ulatuses. Toetus makstakse välja hiljemalt kolmandal tööpäeval pärast töötaja puhkusele naasmist.

Arstil, hambaarstil, õel ja ämmaemandal on õigus saada iga viie aasta jooksul kuni viis kuud järjest õppe- ja teadustööpuhkust, et pühenduda ainult õppe- või teadustööle. Selle aja eest säilib keskmine töötasu.

KOOLITUS

Töötajal on õigus igal aastal osaleda erialasel täienduskoolitusel 20 kalendripäeva ulatuses. Täienduskoolitusel viibimise ajal säilitatakse töötajale keskmine töötasu.

Töötajal on õigus saada tasemekoolitusel osalemiseks õppepuhkust kuni 30 kalendripäeva aastas, mille ajal säilitatakse töötajale keskmine töötasu.

Pevkur: streik ei ole parim lahendus

Sotsiaalminister Hanno Pevkur sõnas eelmisel nädalal "Aktuaalsele kaamerale", et olukord pole nii hull, et oleks vaja tööseisakut.

"Oleme mitu korda öelnud, et tervishoius töötavaid inimesi ootab järgmisel aastal ees palgatõus, mida pole oodata paljude teiste valdkondade töötajatel. Kindlasti ei ole streik parim viis erimeelsuste lahendamiseks," märkis ta.

Arstide liidu juhi Andres Korgi sõnul katkesid läbirääkimised tööandjaga jaanuaris ning minister keeldus läbirääkimiste laua taha tulemast. "Tartu Ülikooli Kliinikumi EMOs on minu teada 27 protsenti ödedest puudu. Regionaalhaiglas ei jagu hooldusraviõdesid, sama on arstidega," nentis Kork. "Olukord on tõesti hull. Minister lubas kohtuda augustis, seda ei toimunud," ütles Kork. Tema sõnul on ministrium pakkunud kolme protsendist palgatõusu, see tähendaks aga ödedele, kes praegu massiliselt lahkuvad, tunnitasu suurenemist vaid 12 sendi võrra.

Haiglate liidu ühe esindajana sõnas regionaalhaigla juht Tõnis Allik, et ehkki viimase kuu jooksul on olnud kuulda streigile viitavaid jutte, tuli arstide liidu teade siiski üllatusena. "Veel mais toimunud kohtumisel jäi kutseliitude esindajatega kokkulepe, et septembris tuleme läbirääkimiste juurde tagasi – selleks ajaks on rahandusministeeriumilt tulnud majanduskasvu prognoos ja haigekassa nelja aasta eelarve," sõnas Allik.

Ä Kommentaari Sule: palgatõus on poliitiline otsus

TEET SULE
haiglate liidu esimees

Selle aasta sees ei näe ma ei haigekassa ega riigieelarves raha arstide nõudmistele täitmiseks, kuid olen kindel, et 2013 püütakse mõlema eelarve koostamisel tervishoiutöötajate nõudmistele vastu tulla.

Protsess käib ja 13. septembriks on sotsiaalminister osaliselt enda juurde kutsunud, et tutvustada eelarve seis. See, et palgatõusu tagamine on prioriteet, on selge nii meile, haigekassale kui ka ministriumile. Samas ei tohi unustada, et palgatõusu ootavad ka teised töötajad ja teiste elualade esindajad.

Kui aga räägime nendest paljudest nõudmisest, siis pean oluliseks, et kümned tuhanded tervishoiutöötajad saaksid tehtud ettepanekutest ja nende realiseerimisest ühtemoodi aru. Palk on lihtsasti mõõdetav suurus ja siin on kahtepidi mõistmine üsna keeruline. Just palgale tulebki keskenduda. Kui palju seda tõsta õnnestub, on poliitiliste otsuste ja läbirääkimiste küsimus.

Seewaldi projekt euroraha ootel

Põhja-Eesti Regionaalhaigla on eurorahastuse ootele pannud psühhiaatrikliiniku uue hoone rajamise ja Seewaldi kinnistu müümise plaani, kirjutas ajaleht Meditsiiniuudised.

Haigla soovib järgmises Euroopa Liidu tõukefondide rahastamisvoorus taotleda vahendeid, et rajada psühhiaatrikliiniku tarbeks nüüdisaegne hoone, teatas haigla kommuni-

katsioonijuht Inga Lill ja lisas, et kui projekt realiseerub, saab haigla lõpuks müüa Seewaldi kinnistu.

Praegu Paldiski maanteel asuv psühhiaatrikliinik soovitakse üle viia Mustamäele regionaalhaigla kõrval paiknevasse endisse majandusjuhtide instituuti.

Enne kahte aastat selgust siiski ei saabu.

ARIPA.EE

TÖÖ

Koduvisiitide arv väheneb jätkuvalt

Eesti Tervise Arengu Instituudi andmetel jäi arstide ambulatoorsete vastuvõttude arv tänava teises kvartalis mullusega võrreldes samasse suurusjärku.

Samas vähenes koduvisiitide arv kõikide arstierialade peale kokku ligi 15%, perearstidel pea 16%.

Koduvisiite oli samal ajal kõikide arstierialade peale kokku 15 205 (mullu 17 838), millest perearstide koduvisiite registreeriti 13 599 (mullu 16 129).

RAHA

Tervishoiu kasvas palk 40 euro võrra

Eesti keskmine brutokuupalk oli 2012. aasta teises kvartalis 900 eurot ja see tõusis eelmise aasta teise kvartaliga võrreldes 5%, teatas statistikaamet.

Tervishoiutöötajate keskmine brutokuupalk oli samal ajal 918 eurot (mullu 878 eurot) ja keskmine brutotunnipalk 5,34 eurot (mullu 5,16 eurot).

Bosch - eripakkumine: professionaalidelt professionaalidele

*Kehtib kõikidele professionaalsetele sinistele elektrilistele tööriistadele, mis registreeritakse 4 nädala jooksul pärast ostu sooritamist aadressil www.bosch-pt.com/warranty

Professionaalidelt professionaalidele – Boschi akutööriistade komplekt 5 ühes!

Töötamine on kiirem ja efektiivsem kui kõik vajalikud tööriistad on kohe käepärast. Boschi akutööriistade komplekt pakubki selleks suurepärase võimaluse. Komplekti kuuluvad 10,8 V Li-ioon akuga varustatud akutrell GSR 10,8-2 Li, universaaltööriist GOP 10,8 V-Li, akulamp GLI 10,8 V-Li, akulööktrell GDR 10,8 V-Li ja akuuniversaalsaa GSA 10,8 V-Li. Lisaks sellele on nad kõik mahutatud kompaktselt ühte segmenteeritud L-Boxx'i.

EUR 429,99

Tellimisnumber: 0 615 990 DR3

Tehnilised andmed GSR 10,8-2-Li: oma klassi lühim tööriist, 2-astmeline optimeeritud reduktor. Võimas mootor. Pöördemoment 30 Nm. Tühikäigupöörded 0-350/1300 p/min. Kiirkinnituspadrün 10 mm.

Tarnekomplekt: lihttald + 5 x lihvpaperit (GOP 10,8 V-Li), 2x saelehte - puidule ja metallile (GSA 10,8 V-Li), 3 x 1,3 Ah akut, laadimisase, L-Boxx nr.3

SLO

ELEKTRIMATERJALID JA TÖÖRIISTAD
PROFESSIONAALILE

Tallinn, Kesk-Sõjamäe 3 A,
Tartu: Tähe 135 F,
Pärnu: Ehitajate tee 18,
Rakvere: Kreutzwaldi 22 A,
Narva: Kreenholmi 14,
Võru: Jaama 26,
Paide: Pärnu mnt.118
Kuressaare, Pikk 59 A,

627 2243
627 2254
627 2261
627 2273
627 2281
627 2295
627 2287
627 2290

BOSCH

Loodud kestma

AKUTRELL-KRUVIKEERAJA GSR 14,4 V-Li Professional

+ 3x2,6 Ah Li-ioon akut
+ kohver

Tehnilised andmed GSR 14,4 V-Li: aku ping - 14,4 V-Li, aku mahtuvus - 2,6 Ah, tühikäigupöörded - 1./2. käik - 0-450/0-1450 p/min, max pöördemoment - 50 Nm, max puuri Ø - metall/ puit - 13/32 mm, padrun - 1,5-13 mm, kaal - 1,7 kg.

€ 279,99*

Tellimisnumber: 0 601 860 40K

PUURVASAR GBH 2-26 DFR Professional

+ lokaliseerimisase GMS 100 M
+ 9 SDS puuri

Tehnilised andmed GBH 2-26 DFR: nimivõimsus - 800 W, üksiklöögi energia - 3 J, max ava Ø betoonis - 4-26 mm, max ava Ø õõneskroonpuuriga müüritises - 68 mm, kaal - 2,9 kg, SDS Plus kinnitus.

€ 319,99*

Tellimisnumber: 0 611 254 768 GMS

**„Taome
seda rauda
juba ammu,
kuid vastas-
poole suhtu-
mine on, et
polegi vaja
midagi muu-
ta.**

Eesti Arstide Liidu peasekretär
Katrin Rehema meedikute
streigiplaani kohta

SEADUSED

Bürokraatialle kulub ehitusest kauem aega.

Detailplaneeringu menetlemine nõuab aastaid

A LAURA MALLENE
laura.mallene@aripaev.ee

“Praegu on selline olukord, et detailplaneeringute eelne bürokraatia on ajaliselt mitu korda pikem kui ehitustegevus. See ei ole normaalne,” sõnas ASi Mainor nõukogu esimees Ülo Pärnits. Ta leidis, et bürokraatiamasin takistab tugevalt ettevõtlust.

Plaan jõuab aeguda. “Toon näite. Meil on Betooni tänaval kinnistu, kus asub kaks puidutööstusettevõtet. Tahtsime seda laiendada, oli vaja ruume juurde, tuli detailplaneering teha. Seda detailplaneeringut tehti neli aastat. Masu oli vahel, asi ei olnud meie jaoks väga aktuaalne ka. Nüüd sai valmis, majandus tõuseb, meil on nõudlus suur ja meil on vaja hoopis suurem maja teha – 1000 ruutmeetri asemel 2000. Nüüd öeldakse meile, et meil on vaja uus detailplaneering teha ja see võtab kolm aastat. Aga kes meil ootab kolm aastat?” küsis Pärnits.

See ei ole ainus näide. Ta esitas pika nimekirja lihtsatest toimingutest, mis on taas muutunud suureks takistuseks. “Oli siin valguspost. Projektis oli kõrgus ära määratud, seletuskirjas ei olnud, aga ehitusloa andja arvates peaks olema see seletuskirjas kirjas. Teine kord olid nooled valepidi,” jätkas Pärnits.

See on mõtlemiskoht – ajal, mil firma asutamiseks kulub veerand tundi, kulub detail- ja ehitusplaneeringu menetlemisele aastaid. Seda aega tahaksid ettevõtjad kulutada reaalse töö peale.

Aktiivsus aitab. Ülemiste City juht Gert Jostov kinnitas, et protsess on pikaajaline ja küllaltki piinarikas. “Arvestades sellega, kui suured ehitustööd oleme käsi võtnud ja kui suured investeeringud ja potentsiaalsed töökohad selle taga ootavad, loo-

Kui riigiametnikul on antud mingile küsimusele vastamiseks 30 päeva, siis ta kindlasti kasutab selle 30 päeva ära.

OÜ Narva Gate tegevjuht Jaanus Mikk

mulikult ootaks kõigilt osapooltelt võimalikult kiiret reageerimist ja panust,” sõnas ta.

Ülemiste City on püüdnud ise kaasa aidata, et protsessi kiirendada. “See on aidanud. Me ei ole kunagi ära oodanud seda aega, millal on viimane päev, millal võiks vastus tulla. Oleme jooksvalt uurinud, kui kaugel projektid on,” selgitas Jostov.

Augustis kinnitas Narva linnavolikogu arendaja OÜ Narva Gate algatatud Kreenholmi maa-ala detailplaneeringu, millega tahetakse piirkond kujundada üheks Narva keskuseks, kuhu on koondatud eluhooned, meelelahutus- ja kultuuriasutused.

Narvas hea tulemus. OÜ Narva Gate tegevjuhi Jaanus Miku sõnul läks neil menetlusega aega kaks aastat. “Võrreldes sellega, kuidas ma olen näinud, et Tallinnas planeeringud lähevad, siis ma arvan, et see on kiire,” sõnas Mikk.

Planeeringu tegi keeruliseks see, et ees oli mitmeid kitsendusi. Näiteks on kogu piirkond muinsuskaitsevööndis, mitmed hooned on eraldi muinsuskaitse all, liiatigi on tegu piiritsooniga ja see piirneb maastikukaitsealaga.

“Kui riigiametnikul on antud mingile küsimusele vastamiseks 30 päeva, siis ta kindlasti kasutab selle 30 päeva ära. Tavalises praktikas pole seda, et nad vastaksid sulle kohe,” sõnas Mikk.

“Tundub, et trend on selline, et nad ei tahagi vastata kiiremini. Alati on tulnud ära oodata 30 päeva, sõltumata ametkonnast, kõik olid sama käekirjaga,” leidis Mikk.

Detail- ja ehitusplaneeringute venimine on ettevõtjate hinnangul seda kummalisem, et paljudel juhtudel on arendajal soov rajada paremad tingimused kui linna nõutav miinimum.

Jostov toob näiteks parkimiskohtade määramise, kus kontroll on liigne. “Kui projekti arendajal on suur huvi teha klientidele piisav arv parkimiskohti, siis ei pea linn ette ütleva, mitu kohta seal peab olema. Loomulikult on igapäevane tegelik vajadus suurem kui linna antud miinimumnõuded,” ütles Jostov.

ALLIANSS
Arhitektide
visioon Narva
Kreenholmi
territooriumi-
le kavandatud
sisekaitse-
akadeemia
linnakust.

Ettevõtjad: Vähem tegelejaid, kiirem menetlus

Ettevõtjad pakuvad lahenduseks teha süsteem vähem bürokraatlikuks: kümne inimese asemel võiks detailplaneeringuga tegeleda vähem inimesi ning väikeste vigade pärast ei tuleks detailplaneeringut kuu aega kinni hoida.

E.L.L. Kinnisvara juhatuse esimees Aldo Dapon pani ette, et piirkondades, kus on kehtestatud üldplaneering, võiks detail-

planeeringut menetleda lihtsustatud korras ehk ilma avalikustamise protsessita, tingimusel, et ei rikuta naaberkinnistute õigusi ning järgitakse üldiseid antud piirkonna hoonestuse põhimõtteid.

Üldplaneering on samuti avalik ning seaduse jõudu omav õigusakt, millega on suures plaanis piirkonna arengukava ära määratud.

Ä Mis on mis Detailplaneeringu menetlus

PLANEERIMISSEADUSES ettenähtud tähtaegade ja menetlustoimingutega seotud protsess.

KESTAB umbes aasta aega, kui kõik kulgeb ootamatusteta.

ERANDIKS on detailplaneeringu koostamise lihtsustatud kord, mis võib eesmärgini jõuda palju kiiremini.

MENETLUSELE on seaduses ette nähtud tähtajad, muu hulgas ajaleheteatele planeeringu avaliku väljapaneku kohta ja avaliku väljapaneku toimumisajale.

ALLIKAS: LIISA LINNA

1

aasta kestab advokaat Liisa Linna andmeil detailplaneeringu menetlemine. Lihtmenetlus toimub kiiremini.

”

Praegu on selline olukord, et detailplaneeringute eelne bürokraatia on ajaliselt mitu korda pikem kui ehitustegevus.

Mainori nõukogu esimees Ülo Pärnits

TARISTU

Õismäe siseringi tööd said valmis

Eile avati 1,3 miljonit eurot maksma läinud Õismäe siseringi projekt, kus taastusremondi käigus korrastati nii teekatet kui ka ringtee ümbrust.

Lemminkäinen Eesti Asi juhitud Õismäe siseringi remonttööde käigus uuendati sõidutee katted, korrastati kõnniteed, laiendati parkimisala, lahendati sademevee ärajuhtimine, paigaldati liikluskorraldusvahendid ja teekatemärgistus ning taastati haljastus. Korrastatud parkimisalad andsid Õismäe siseringi elanikele juurde 117 uut parkimiskohta ja remondi järel on loodud korrastatud parkimiskohad 770 sõidukile.

Väike-Õismäe siseringi taastusremondi töödega alustati 2011. aasta sügisel ning jätkati 2012. aastal. Esimeses etapis kujunes tööde maksumuseks 225 000 eurot ja teise etapi maksumus oli 1 088 000 eurot.

ARENDUSED

Targa Äri Linn sai lisaraha

Technopolis Ülemiste aktsiakapitali suurendati 2,1 miljoni euro võrra, millest 49% tasus Mainor Ülemiste AS ja 51% Technopolis Plc. Ettevõtte teatel on praegu õige aeg Ülemiste City ehk Targa Äri linnaku kiiremaks arendamiseks.

Aktsiakapitali suurendamine on seotud linnaku kiire arenguga ning Lõõtsa 8 kolmiktorni ehitustööde finantseerimisega. "Praegu on õige aeg uusi büroopindu turule tuua ning linnakut edasi arendada," märkis Technopolis Ülemiste juhatuse esimees Gert Jostov. Jostovi sõnul valmib Lõõtsa 8 kolmiktorn plaanide kohaselt 2013. aasta lõpuks ning see toob linnakusse juurde 26 000 ruutmeetrit büroopinda. Sellega kaasneb ka linnakus tööl käivate inimeste arvu kasv 50% võrra, mis tähendab, et 2014. aastal töötab Targa Äri Linnas ca 6000 inimest.

Technopolis Ülemiste omanikud on Technopolis Plc (51%) ja Mainor Ülemiste AS (49%). Pärast aktsiakapitali suurendamist on Technopolis Ülemiste aktsiakapital 25 647 030 eurot.

LEMMIKUD

Ehitusuudised.ee loetuimad uudised

Maanteeamet uurib taas püsiühendust. Maanteeamet tellis Saare maakonnas rahvaküsitluse, et selgitada välja inimeste arvamus Muhu ja mandri vahelise püsiühenduse kohta.
Uus kord: kliima- ja tuletoorjesteemide paigaldajatel käitlemiseluba kohustuslik. Keskkonnaameti kinnitusele on seadusemuudatuse eesmärk, et seadmeid paigaldavad vastava väljaõppe saanud ettevõtted.
Uus ehitusmäärus Tallinnas alates novembrist. Tallinnas kehtima hakkavas uue ehitusmääruses loobutakse detailplaneeringu eskiisi koostamise nõudest.
Saint-Gobaini uus turundusdirektor: suurt kasvu ehituses ei tule. Suurt ja kiiret kasvu ehituses ei tule, leiab Priit Pallum.

Ä Kommentaari Taotlemine kolib internetti

MARGUS SARMET
majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi
ehitus- ja elamuosakonna juhataja

**Avalikku kasutusse on mine-
mas ehitusregistri (EHR) IT-
arendus, mille käigus muutub
ehitamise seonduvate luba-
de taotlemine ja menetlemine
internetipõhiseks.**

See omakorda loob võimaluse paljudele osapooltele üheaegselt menetlemiseks, mille

tulemusel peaks menetlemise aeg oluliselt lühenema.

Samuti tuleb süsteemi digitaalse koostööstamise süsteem ehk enam ei pea huvitatud isik käima mööda võrguvaldajaid ja ameteid, vaid kohalik omavalitsus suunab taotluse ise vajalikesse kohtadesse koostööstamisele. Samuti muutub taotluse liikumine veebis jälgitavaks.

Algamisest saaks aega kärpida

LIISA LINNA
advokaat

Koht, kus oleks võimalik menetlusaega lühendada, on näiteks detailplaneeringu algatamine.

Haldusmenetluse seaduse kohaselt tuleks taotlus, sealhulgas planeeringu algatamise taotlus, läbi vaadata 30 päeva jooksul.

Sellest tähtjast kaldutakse kahjuks sageli kõrvale.

Samuti võiks aega kokku hoida detailplaneeringu järelevalvemenetluses maavanema juures.

Üldjuhul ei esine menetluslikke takistusi kutsuda maavanema juurde kokku koosolek avalikul väljapanekul esitatud vastuväidete arutamiseks kohe pärast planeeringumaterjalide maavanemale saatmist.

Ühtlasi võiks planeeringute

läbivaatamine kohaliku omavalitsuse sees toimida efektiivsemalt, et kõigest parandamist vajavast oleks koostajat teavitatud esimesel korral.

Tellijad peavad arvestama ka sellega, et oma aja võtab nende projekteerija töö planeeringu koostamisel, seega ei sõltu menetlusaeg ainult ametiasutustest.

Samas, võrreldes teiste Põhijamaadega, kus sarnane planeerimine võtab tunduvalt rohkem aega, ei saa Eesti planeerimismenetluse kiiruse üle eriti kurta.

Kvaliteetset linnaruumi ei saa kujundada rutakalt ja arendajate surve, kuid lihtsamate muudatuste jaoks detailplaneeringu nõudmine on sageli liigne.

Lootust on, et uue planeerimiseseadusega olukord paraneb.

Tel: 603 0650
E-post: eesti@doka.com
www.doka.eesti.ee
www.doka.com

doka
Raketise eksperdid

Puidubörs igal kolmapäeval

reklaam

TEL 667 0068					
kood	materjal	möödud (mm)	kogus (tm)	1 tm hind (€)	kontaktandmed
Müük					
SAARE-, TAMME-, PÕÖGI-, LEHISE- JA KASE-SAEMATERJAL; PÕÖGIST JA TAMMEST SISEVOODRILAUAD, PÄRNAPUUST SAUNALAUAD; TAMMEST, SAAREST, PÕÖGIST SISESEINA VOODRILAUAD, ERMISTRITEGA		eri mõõdus	kokkuleppel	kokkuleppel	tel 504 8445, 527 6943 jaak.kalm@puiduari.ee
Ost					
KASE-SAEMATERJAL		25 × 75-150	piiramatult	kokkuleppel	tel 503 7798, janno@meklar.ee
METSAMATERJAL: KASK JA LEPP		3,0 m		kokkuleppel	OÜ Sakkose Rebase küla, Kambja vald, Tartumaa tel 56 640 228 info@sakkose.ee www.sakkose.ee

Uued tuuled ehituses
ehitusuudised.ee

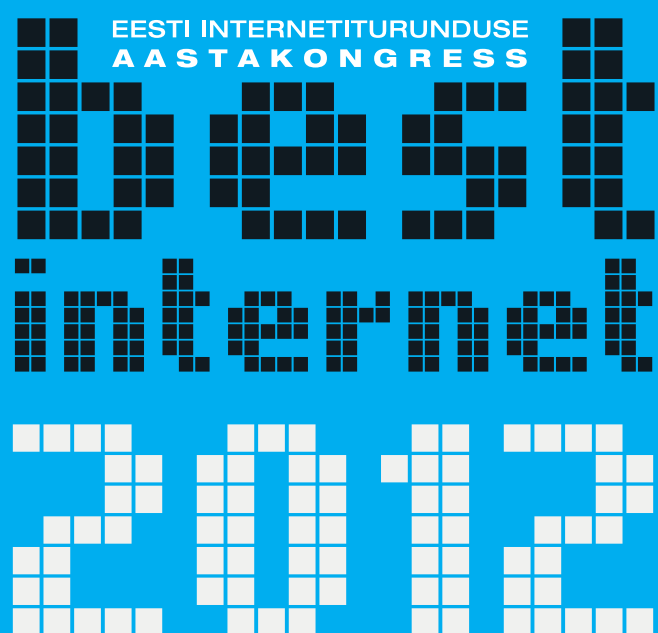
ARU GRUPP
www.arugrupp.ee

AKNA- UKSE-TREPI asjatundlik valik!

Müük ja tootmine: Hulja, Kadrina vald
Tel: 329 5650 aken@arugrupp.ee
Tallinna müügiesindus: Pärnu mnt 139c,
Tel: 6 50 94 50, tallinn@arugrupp.ee

PAVE EDGE

revalkiivi systems
www.revalkivisystems.com

Täiuslik ülevaade

digitaalturunduse arengutest Eestis ja maailmas!

30 digitaalturunduse eksperti Eestist, Rootsist, Hollandist, Taanist ja Inglismaalt!

20. – 21.09.2012

Tallinna Tehnikaülikoolis

Eelseminarid:

18. – 19.09.2012 TNS Emoris

Korraldajad: **best marketing**

Äripäev

Toetajad:

TALLINNA
TEHNIKAÜLIKOOL

tns emor

KAVA

18. september 2012
Kell 10.00 – 16.30

Best Internet eelseminar: VIDEO WORKSHOP. Online video ja rich media reklaam. Kuidas saavutada online video abil selgeid, mõõdetavaid äritulemusi?
[Steffan Aquarone](#), Econsultancy (UK)

19. september 2012
Kell 10.00 – 16.30

Best Internet eelseminar: MOBIILITURUNDUSE WORKSHOP
[Rob Thurner](#), Burner Mobile (UK)

20. september 2012
Kell 9.00 – 16.00

CANNES CYBER LIONS 2012 VÕIDUTÖÖDE ESITLUS JA KRIITIKA
Cannes Lions 2012 digižürii liige,
[Mervyn ten Dam](#), Achtung! (Holland)

B2B DIGITAALTURUNDUS

Kuidas integreerida online turundust ja telemarketingi? Kuidas integreerida otse-turundust ja digitaalturundust? E-maili roll B2B turunduses. [Steve Kemish](#), Cyance (UK)

MOBIILITURUNDUSE TRENDID JA PARIMAD PRAKTIKAD MAAILMAST

Millised on uusimad trendid mobiiliturunduses? Kuidas mõõta mobiiliturunduse kampaaniate edukust ja tasuvust?
[Rob Thurner](#), Burner Mobile (UK)

YUNOMI – KUIDAS UNILEVER KASUTAB SISUTURUNDUST?

[Raymon de Kruijff](#), Emakina (Holland)

CURATORS OF SWEDEN – ROOTSI TURISMIARENDUS TWITTERIS

Cannes Lions 2012 Cyber Grand Prix võitja.
[Viktor Bolin](#), Volontaire (Rootsi)

MOBIILITURUNDUS – KUIDAS SAAVUTADA KONKURENTSIEELIS?

Mobiiliturunduse aeg on käes! Kuidas Eesti ettevõtja selle abil raha teenida saab? Kuidas lihtsustada klienditeenindust? Mobiilimaksed.
[Lauri Toomsalu](#), EMT

ÜLEVADE KONKURSI KONKURSI "EESTI PARIM M-TEENUS 2012"

VÕITJATEST. Praktilised nõuanded turundajatele, kes plaanivad mobiilseid rakendusi luua. Millised on suurimad probleemid ja võimalused? Rakendus vs mobiilile optimeeritud veebileht.
[Markko Karu](#), Qminder; [Gert Drui](#) ja [Tanel Tatter](#), Solaris Kino; [Marko Peterson](#), Walk & Learn

AASTA DIGITEGU 2012 KONKURSI FINALISTIDE ESITLUSED JA AUHINDAMINE

Unikaalne *edutainment*! Žürii hindab esitlusi ja diskuteerib finalistidega saalis kõigi pealtvaatajate silme all!

21. september 2012
Kell 9.00 – 16.30

SOTSIAALMEEDIA: KAS INVESTEERING VÕI KULU? Halastamatu ja realistlik olukorra analüüs. [Michael Leander](#) (Taani)

CONTENT IS KING!

Ajakirjaniku / toimetaja vaade sotsiaalmeedia sisule. Spetsiaalselt Best Interneti jaoks ette valmistatud kriitiline analüüs Eesti sotsiaalmeedia sisust. [Priit Pullerits](#) (Postimees) ja [Robert Kõrvits](#) (PingPong Marketing)

MILLIST SISU SINU VEEBIKANALITESSE VAJA ON?

Kuidas mõista, millist sisu sinu kliendid vajavad? Mida on tarvis teha, et hea sisuloomeprotsessini jõuda? [Raimo Matvere](#) (ADM)

DIGITAALTURUNDUSE STRATEEGIA EESTI ETTEVÕTETES

Kuidas mõõta tasuvust? Kuidas integreerida digitaalturundust muude turundustegevustega?
[Alar Pink](#) (Tere) ja [Kadri Lainas](#) (Prisma)

EKSPORDITURUNDUS INTERNETIS

Kuidas Eesti ettevõtjad digitaalturunduse abil ekspordi edendavad? [Tõnu Runnel](#) (Edicy) ja [Aivar Ruukel](#) (Soomaa.com)

DIGITAALTURUNDUSE ARENGU-SUUNAD EUROOPAS

[Alain Heuroux](#), IAB Europe president (Belgia)

PECHA KUCHA

Eesti internetiturunduse edulood 6 minuti ja 40 sekundi pikkuste lühiettekannetena.

TRADESHOW

Uute digiturunduse valdkonna toodete ja teenuste tutvustused 20-minutiliste ettekannetena.

Osalustasu on 345 € + km

LISAINFO JA REGISTREERIMINE:

silja@best-marketing.com

tel 53 079 151

WWW.BEST-MARKETING.EE

Best Internet 2012 esineja Mervyn ten Dam, Achtung! (Holland)

2. oktoober

Meriton Grand Conference & SPA Hotel
(Paldiski mnt 4, Tallinn)

KINDLUSTUSE AASTAKONVERENTS

Reet Rattur

09.30–09.50 Registreerimine ja hommikukohv

09.50–10.00

Sissejuhatus. Moderaator Äripäeva raamatupidaja.ee toimetaja **JUULI LAANEMETS**

10.00–10.30

Aastatel 2011–2012 toimunud Eesti kindlustusturu muutused.

Kindlustusmaaklerite Liidu tegevjuht **REET RATTUR**

10.30–11.00

Ettevõtja võimalused töötaja kindlustamisel. RSA vastutuskindlustuse riskijuht **ARGO ARGEL**

11.00–12.00

Olulisemad momendid kindlustuslepingu sõlmimisel ja kindlustustingimuste tõlgendamise kohtupraktika.

Advokaadibüroo Lextal vandeadvokaat **ALAR URM**

12.00–13.00 Lõuna

13.00–14.30

Kindlustusvõtja vaidlused kindlustusandjaga hüvitise vähendamise ning kindlustuslepingu kehtivuse üle.

Advokaadibüroo Lextal (esineja täpsustamisel)

14.30–15.00 Kohvipaus

15.00 – 15.30

Ettevõtte eelised tervikkindlustuse sõlmimisel. Seesam Kindlustus arendusdirektor **PRIIT KUUSKME**

15.30 – 16.00

Aruteluring: Millal on ettevõttel mõistlikum kindlustuskaitset mitte osta?

Osalejad: Seesam Kindlustus arendusdirektor **PRIIT KUUSKME**, AON Kindlustusmaakler juhatuses esimees **KAIDO KONSAP**, Advokaadibüroo Lextal vandeadvokaat **ALAR URM**

16.00 – 16.15 Konverentsi lõpetamine

Priit Kuuskme

Kaido Konsap

Äripäev

Meriton Hotels

Konverentsi hind kuni 23.09.2012 179 eurot (km-ga 214,80 eurot).
Hind alates 24.09.- 01.10.2012 229 eurot (km-ga 274,80 eurot).
Registreerides korraga ühest maksjaetevõttest kaks või enam osalejat
kehtib lisasoodustus 5%. Lisainfo ja registreerimine telefonil 667 0106
või juuli.laanemets@aripaev.ee **www.seminar.aripaev.ee**

Majanduskonverents

Äriplaan 2013

toimub 26. septembril 2012 Nokia kontserdimajas

**Mõjuvõimsad, autoriteetsed ja aktiivsed
Eesti ettevõtjad räägivad
oma ootustest ja hirmudest
2013. aasta eelarve koostamisel**

Konverentsil esinevad:

Eesti Panga president **ARDO HANSSON**

Suurettevõtja **TIIT VÄHI**

Tippadvokaat ja ettevõtja **AKU SORAINEN**

Suurinvestor **JÜRI KÄO**

Kaupmees **JÜRI ROSS**

Ehitusettevõtja **AIVAR TUULBERG**

Transpordiettevõtja **HUGO OSULA**

PricewaterhouseCoopersi partner **AGO VILU**

Statoil Fuel ja Retail Eesti juht **KAI REALO**

Danske Bank Eesti juht **AIVAR REHE**

OEG suuromanik **ARMIN KARU**

Suurettevõtja **URMAS SÕÖRUMAA**

Suurettevõtja **JÜRI VIPS**

Suurettevõtja **HILLAR TEDER**

Eleringi juht **TAAVI VESKIMÄGI**

Toiduainetööstur **ALEXANDER MUSAROV**

KPMG Balticu partner **ANDRIS JEGERS**

Nordea Bank Eesti juht **VAHUR KRAFT**

Konverentsi juhivad:

Äripäeva peatoimetaja **MEELIS MANDEL**

ja peadirektor **IGOR RÕTOV**

Korraldaja: **Äripäev**

Konverentsi hind 439 eurot (km-ga 526,8 eurot).
Registreerimine veebis www.konverents.aripaev.ee
või 6670 0411 või seminarid@aripaev.ee

Konverentsi projektijuht: Anne-Ly Raudhein, tel 667 0107

Konverentsi programmijuht: Äripäeva arendusdirektor Mari Kõlli, tel 508 9810

www.konverents.aripaev.ee

Toetajad:

ÄRILAUSE

» **Wolfgang Schäuble: Meil ei ole plaani B ja me ka ei vaja seda.**

Saksa rahandusminister loodab, et Saksa konstitutsioonikohus ei blokeeri ESMi. Morgan Stanley aga hindab kohtu negatiivse otsuse tõenäosuseks 40 protsenti.

ÜKS KÜSIMUS

Venemaa kasvas tänavu juulis pea kahekümne aasta järel taas Eesti tähtsaimaks ekspordi-partneriks.

Kas Teie firma eksport Venemaale on kasvanud?

AAVO MÖLDER,
Tartu Agro ASI juhatuse esimees

Alates 21. märtsist ei ole saanud sinna sigu viia ega saa siamaani. Kogu sealiha on läinud Läti, Leetu ja Poola, sest Eestis on sealiha hind madalam. Venemaa on põllusaaduste poolest tühi turg, kuhu tahavad kõik müüa, läänes ei oota meid keegi. Usun, et Venemaal on küll poliitilisi riske rohkem, aga meil paremat võimalust ei ole.

KRISTJAN LEEDO,
Saaremaa Lihatootuse OÜ juhatuse esimees

Meie viime sinna veiselihatooteid, aga meie maht ei ole küll väga suur ja see ei ole oluliselt kasvanud. Toodetele on Venemaa piir alati lahti olnud, elusloomadele on piir praegu kinni. See on positiivne, et Venemaa kasvas juulis Eesti tähtsaimaks ekspordipartneriks. Töötame kogu aeg sellel nimel, et oma mahtu kasvatada sennapole.

AGO TEDER,
Põltsamaa Meierei Juustutootus OÜ juhataja

Vaevalt on see bilanss kasvanud tänu sellele, et kõikidel ettevõtetel on tehingud oma äripartneritega suuremaks läinud. Pigem on tekkinud uued suunad või on uued teemad tulnud.

Meie oleme tänavu ehk veidikene oma ekspordi Venemaale kasvatanud.

Me töötame ja pingutame igal suunal. Ma kujutan ette, et Euroopa Liidu turg on tõenäoliselt huvitavam ja turvalisem. See aga ei tähenda, et Venemaa suunal ei tuleks tööd teha.

LUGEJA ARVAB

» **Kui üritada asja müüa tema hinnast kaks korda kallimalt, siis vähegi efektiivsel turul see ei õnnestu. Ükskõik, kes müüb või kus ettevõtte noteeritakse.**

Kommentaari artiklile "Kuidas teha paremat IPOt?"

LOE WWW.ARIPAEV.EE

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
telefon: (372) 667 0195,
(372) 667 0222,
faks: (372) 667 0265,
(372) 667 0165
Trükk AS Kroonpress
Toimetus:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111,
faks: (372) 667 0265
Korrespondent Tartus
Vainu Rozental,
vainu.rozentala@aripaev.ee
Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105,
faks: (372) 667 0200
Seminarid, käsiraamatud, Raamatuklubi ja infolehed:
tel: (372) 667 0207,

faks: (372) 667 0290
Tellimine ja levi:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099,
faks: (372) 667 0300
Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine
Ainult Äripäeva paberlehe tellija saab lugeda Eesti parimat majanduslehe digiversiooni **Internetis, iPadis ja nutitefonis.**
Äripäev veebis: www.aripaev.ee
Toimetus võtab endale õiguse kirju ja kaastöid vajaduse korral lühendada. Toimetust kaastöid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalised, majanduslikul, poliitilisel või religioosel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASI Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võtte pöörduda Pressinõukogusse, pn@eal.ee või tel (372) 646 3363.

KOLUMNISTIDE KOLMAPÄEV

Igor Rõtov | Aivar Hundimägi | Meelis Mandel | Peeter Koppel | Marek Reinaas | Heido Vitsur

Läbipaistmatu ja petlik SKT

Sisemajanduse kogutoodangu näitajale kuulub juba pool sajandit riigi majandusliku edukuse iseloomustamisel juhtiv koht. Kahjuks kiputakse selle olulise näitaja tähendust laiendama ja isegi absolutiseerima.

Mingil määral on see arusaadav. Mida võiks siis veel vaja olla maa majandusliku edu hindamiseks kui seal antud perioodil loodud või tarbitud kaupade ja teenuste hulka rahalises väljenduses; näitajat, mis konkreetne ja üle maailma ühe suguste reeglite järgi väljaarvutatav?

Paraku peitub siin lõks. Teistest paremini ei pruugi tähendada ei adekvaatset ega igakülget kajastamist. Ilmselt on seda tajunud ka need ajalehed, kes majandust käsitledes räägivad sisemajanduse kogutoodanguga samas mahus inimeste toimetulekust ja heaolust. Sisetoodangu näitajale üleüldise edukuse kriteeriumi rolli omistamine on kindlasti eksitav. Sellise lähenemise eest hoiatas juba sisetoodangu arvutamise alusepani ja Simon Kuznets ise.

Viimaste aastakümnetega pole SKT võime riikide sotsiaalmajanduslikku edukust adekvaatselt peegeldada sugugi paranenud. Just need abinõud, mis on aidanud maailma rikkust suurendada – rahvaste vabanemine, liberaliseerimine ja globaliseerumine – on muutnud SKT järjest läbipaistmatumaks ning paljude maade tegeliku edukusega järjest vähem seotud näitajaks.

Luksemburgi näide. Luksemburg on inimese kohta tuleva SKT järgi ELi kõige rikkam maa: iga elaniku kohta SKT poolest 2,7 korda rikkam kui ELi keskmine. Seda tõsiasi trükitakse ära igal aastal mitu korda nii Eesti kui ka kogu maailma statistilistes tabelites ja ajakirjanduses. Kuid kui palju siis Luksemburg ja tema rahvas ikkagi keskmisest eurooplasest või eestlasest rikkam on?

Mõningase vastuse sellele küsimusele võime saada 17. augustil avaldatud Eurostati Euroopa riikide majapidamiste tulude uuringust. Kui iga luksemburglase kohta tuleb SKT on 2,7 korda suurem ELi keskmisest ja 6,8 korda suurem Eesti vastavast näitajast, siis iga elaniku kohta tuleb kogutulu (inimeste kõik rahalised sissetulekud pluss selliste tasuta teenuste, nagu hariduse ja tervishoiu jt maksumus) on Luksemburgis üksnes 2,6 korda suurem kui Eestis. Ja seda kogu ni jooksvates hindades. Luksemburgis on SKT ühe inimese kohta 2,3 korda suurem kui Soomes, kuid kogusissetulek ainult 1,3 korda. Tegelikult polegi siin midagi imelikku: Luksemburgis jõuab oma rahva kätte üksnes veerand sellest, mi-

HEIDO VITSUR
majanduseksper

» **Sisetoodangu näitajale edukuse kriteeriumi rolli omistamine on eksitav.**

da statistika riigi kogutoodanguna kokku arvutab. Selliseid maid on enamgi. Eesti on üks neist.

Nii oleme IMFi viimaste andmete kohaselt SKT suuruselt ühe inimese kohta 20% ees Poolast, Ungarist ja Leedust ning samahästi kui võrdsed Slovakkia. Samas jääb Eestis loodud SKTst inimeste kogutuluks nii suhteliselt kui ka absoluutarvudes vähem kui nimetatud maades. Näiteks on meist ühe inimese kohta mõnesaja euro võrra suurema SKTga Slovakkias ühe inimese kogutulu 12 900 eurot Eesti 10 300 euro vastu. Meist tunduvalt väiksema SKTga Leedu on aga taganud oma inimestele meiega võrdse kogusissetuleku.

Kääride põhjused. Esiteks võib Eesti olla koht, kuhu konsolideeritakse paljude ettevõtete tulem või optimeeritakse maksusid; teiseks võime olla koht, kust loodud rikkust olulisemal määral kui keskmiselt välja viiakse; kolmandaks võib Eesti olla kokkuhoidlikum. On ka neljas võimalus. SKT sobib väikeste, avatud majanduste edukuse kajastamiseks halvemini kui suuremate maade puhul.

Kui kolmanda võimaluse korral oleks nii SKT tähenduse kui ka meie majanduspoliitikaga kõik korras, siis ülejäänud võimaluste korral peaksime nii SKT näitaja tähendusele kui ka iseenda tegevusele tõsisemalt mõtlema.

Kuigi variant, et Eestit SKT on mõnevõrra suurem seetõttu, et Eesti residentsust võidakse kasutatakse maksude optimeerimiseks, võib tunduda meile isegi kasulik, tasub mees pidada, et paljudel juhtudel määratakse riikide rahvusvahelised kohustused kindlaks lähtudes SKT nominaalselt või suhtelisest suuruselt; et ka ESMis on riikide osalemise määr seotud SKTga.

Teisel juhul on asi tõsisem, see viitab võimalike probleemidele ettevõtluskeskkonnas. Pärast probleemi pole olukord ka siis, kui SKT ei kajasta hästi väikeste, avatud majandustega riikide tegelikku edu. On ju tõenäolised käärid reaalse ja SKT suuruselt tuletatava näilise edukuse vahel põhjustanud meile piisavalt arusaamatusi ja teevad seda ka tulevikus. Seda nii tulevikusihtide seadmisel kui ka valitsuse suhtlemisel inimestega. On ju raske selgitada, miks suurema SKTga, st rikkamal Eestil ei ole rahva jaoks rohkem raha kui meist vaesematel maadel.

Selleks, et enda ja teiste rikkuse hindamisel vähem eksida, oleks sisemajanduse kogutoodangu kõrval kasulik jälgida ka rahvuslikku kogutoodangu suurust. See annab parema aluse tegelike võimaluste hindamiseks ning vajalike otsuste põhjendamiseks. Meie käsutuses olev reaalne ressurss asub kuskil nende kahe suuruse vahel.

REPLIIK

Vaevalt peaks rahvas ESMi otsustama

Kui teatud seltskond poliitikutest otsustega rahul ei ole, siis hakkab ta nõudma rahvahääletust. Tuumikseltskonnas korduvad enamasti ühed ja samad nimed. Nüüd tahavad nad ESMi rahvahääletust.

Mulle ka ei meeldinud see, mis riigikogus ESMi arutelu nime all toimus. See on ju tore, kui suudetakse keerulistest asjadest lihtsalt rääkida, aga seal on ikka vahe sees, kas see toimub arusaamise või primitiivse

VILJA KIISLER
arvamustoimetaja

» **Jürgen Ligile ei ole riigikogulaste hulgas partnereid leidunud.**

maailmanägemise baasilt. Mul ei jäänud küll muljet, et enamik sõna võtnuid oleks viitsinud end teemaga kas või põhjootes kurssi viia, rääkimata aluslepingu läbilugemisest. Mõne rahvaesindaja juttu kuulates kippus lausa õõv peale. Jürgen Ligile ei ole riigikogulaste hulgas vestluspartnereid leidunud.

Siis kinnitasid nad lepingu ära, nagu arvata oligi, ja nüüd leiab üks seltskond, et hoopis rahvas peaks ESMi üle otsusta-

ma. Eeldusel, et riigikogus istub rahva läbilõige, ei oleks ma tulemuse kompetentsuse suhtes eriti optimistlik. Eeldades, et riigikogusse peaks vähemasti idee poolest olema valitud rahva helgemad pead, langeb mu optimism veel mõne kraadi. Teadmise, et rahvahääletusel võib osaleda iga hääleõiguslane ükskõik mis motiividel või motiivitusel, ei jää mu optimismist järele pisematki pügalat.

EAS TOETAS RELVAOSTU. Endise kaitseväelase Martin Plaseri asutatud turvafirma Alphard Maritime OÜ sai EASilt kasvutoetust poolautomaatsete karabiinide ostmiseks.

MEES, KES OTSUSTAB EURO SAATUSE. Angela Merkel võib olla Euroopa mõjukaim naine, kuid sel nädalal on euro päästmise kava Saksamaa ülemkohtu kohtuni-

ku Andreas Vosskuhle käes, keda tuntakse Saksamaa võimsaima mehena, kirjutas Reuters.

ETTEVÕTETE KOGUKASUMILE MAKST? Riigikogu liige Urve Palo ja Tartu Ülikooli majandusdoktorant Velda Buldas kirjutavad eelses Postimehes, et sotsiaalmaksu vähendamiseks tuleks tõsta ettevõtte tulumaksu.

VASTUKAJA

Reklaamimaksu tõus teeb välimeediafirmadele liiga

Kui linn tahab välimeediareklaamitegevuse pealt teenida, siis võiks ta pigem omalt poolt välja töötada nutika mehhanismi selle valdkonna aktiveerimiseks. Muidu hirmutab järjekordne hinnatõus klientide ära ning aasta kokkuvõttes leiab linn, et laekunud summad on oodatust kõhnemad.

Hind peletab kliente. Reklaamimaksu tõstmise all kannatavad eelkõige välimeediafirmad ja nende kliendid. Kui Tallinn viimati, 2009. a reklaamimaksu tõstis, siis mäletamist mööda oli tulemuseks see, et linn teenis reklaamimaksult vähem, kui oli teeninud eelneval aastal madalama reklaamimaksuga. Hinna tõustes hakati välimeediat pidama liiga kalliks, jääd äraootavale seisukohale ning enne, kui muudatusega jõuti harjuda, oli välimeediale planeeritud eelarve juba teistesse meediumidesse (trükimeediasse või telesse) viidud.

Nüüd võib välimeediat tabada sama saatatus. Samuti võib välimeedia osaliselt tänavatelt kolida sisetingimustesse, mille pealt linnal teenimise võimalus puudub. Veel võib juhtuda,

ANTI SIIMER
välimeedia planeeringu juht

”**Aasta kokkuvõttes leiab linn, et laekunud summad on oodatust kõhnemad.**

et kampaaniad muutuvad lühemaks (neljanädalaste kampaaniate asemel piirduvad kolme või kahe nädalaga) ja hakatakse kartma suureformaadilisi välimeediapindu, sest reklaamimaksu arvestatakse ruutmeetrite pealt.

Kannatajad on eelkõige välimeediafirmad, sest nende pakutav teenus muutub suuremahuliste välimeediakampaaniate puhul tuntavalt kallimaks. Ja loomulikult kannatab klient (reklaami tegev firma), sest tal tuleb reklaamitegevus uue pilguga üle vaadata – kas sellist täiendavat kulu üldse kannatab

teha või tuleb midagi uut välja mõelda.

Ebaõiglane. Reklaamimaksu tõstmisega tehakse liiga teatud gruppide välimeediafirmadele, kes püüavad oma äri edendada nagu kõik teised. See on ebaõiglane, võrreldes nende välimeediaformaate haldavate firmadega, kes ei pea reklaamimaksu maksma. Tulemuseks on, et reklaamijale muutuvad atraktiivsemaks reklaamimaksu-abad pinnad (sest neid on võimalik odavamalt müüa) ning kõik teised meediatüübid (online, TV, raadio ja print), kus sellist reklaamimaksu ei rakendata.

Välimeediasse on tänavu esimese poolaastaga viidud vähem eelarvet kui eelmisel aastal sama ajaga. Eriti suur oli erinevus esimeses kvartalis, mille võis osaliselt põhjustada 1. jaanuarist kehtima hakkanud uus (0,4 eur/m²) reklaamimaks. Varsti on näha, millise tulemuse teeb välimeedia võrreldes teiste meediumitega sellel aastal. Tallinna eeskujule võivad järgneda ka teised omavalitsused, kes peavad loomulikuks pealinna eeskujul reklaamimaksu tõsta.

Äriteenused

TEL 667 0105, reklaam@aripaev.ee

RAE KIVITEHAS

www.raekivitehas.ee e-mail: info@raekivitehas.ee tel 555 00 560

GRANIIDIST TÄRINGUKIVI
ÄÄREKIVI
MÜÜK JA PAIGALDUS

Pealinn PESUMAJA

www.pealinnapesumaja.ee, + 372 5696 6066
Männiku tee 96G, Tallinn, E-R avatud 10.00-19.00

Äri teenuste rubriigi standardreklaam

42x88 mm hinnaga 45€

Reklaami tellimine:
reklaam@aripaev.ee
Tel 667 0105
faks 667 0200

Registraatorid

0€ 0.5€

Meil leiad alati võimaluse säästa!

Kasutatud büroomööbel ja kodumasinad.

Tähetorni 21-i, Tallinn
E-R 10-17
Tel 55 26 608

www.Apuneks.ee

Toodetud Eestis

- Prysmian kaabliga H07RN-F3G2,5 - 33m, profitrummel 72€.
- H05VV-F3G1 35m trummel IP44 pesad - 23€

www.profikaabel.ee

KOMMENTAAR

ESMi puudumine tähendaks riikidele lisakohustusi

EFSFi/ESMi puudumine tähendaks, et mõne euroala riigi otsus võlga mitte teenindada või see võlg restruktureerida tooks teistele riikidele kaasa kohustuse päästa nendes instrumentidesse investeeritud panku või pensionifonde.

Võlakriis ei ole mitte eurot kasutava rahaliidu kriis, vaid rahaliitu kuuluvate üksikute euroala riikide kriis, mis väljendub turgude usaldamatuses nende riikide võime vastu teenindada oma võlga.

Kui võlakirjaturud kahtlevad riigi võimes laenu teenindada, siis riigi võlakirjade hind langeb ja intress tõuseb.

Kui riik lakkab võlga teenindamast või restruktureerib selle, tuleb seni riskivabadeks peetud instrumentid alla hinnata ning võlakirjainvestor kannab kahju. Pankadele võib see kaasa tuua vajaduse kaasata täiendavat kapitali, suutmatust seda teha võib sundida riike andma pankadele riigiabi, sundvõrandada osalusi pankades või

ANDRES TUPITS
EBSi õiguse ja avaliku halduse õppetooli juhataja kt

”**Võlakriis on euroala riikide kriis, mis väljendub turgude usaldamatuses.**

siis tuleb mõne panga tegevus lõpetada.

Iga riigi kohustus on tagada finantsstabiilsus oma riigi territooriumil, kuid riigil on keeline planeerida tegevust juhuks, kui mõne teise euroala liikme kvaliteedimärki kandvad võlakirjad järsku väärtust kaotavad. Väidetakse, et näiteks Saksamaa Liitvabariigi valitsust kallutas 2010. a Kreekale laenu andmise kasuks otsustama see, et varasemalt USA riskantse-

te laenude turul raha kaotanud ning finantsstabiilsuse eesmärgil riigiabi saanud Hypo Real Estate'i nimelisele pangale kuulus 4 miljardi euro eest Kreeka valitsuse võlakirju ning selle summa kahjumisse arvamine panga poolt oleks ainuomaniuks saanud Saksamaa Liitvabariigile tähendanud umbes 100 miljardi eurose täiendava kapitali vajaduse rahuldamist maksumaksja raha arvel. Arvestades, et Kreeka valitsuse võlakirju kuulus ka teistele Saksa pankadele, oli laenu andmine Kreekale odavam kui oma riigi finantssektori päästmine.

Eesti otsuse küsitavus. Põhimõttest, et tulemüüri panustatav raha peab olema väiksem kui tulemüüri puudumisest tekkiv kahju, on enamikul juhtudel lähtutud ka EFSFi ja ESMi loomisel. Eesti puhul on ebaselge, kas sellest põhimõttest on lähtutud. Riskianalüüsi puudumist valitsuse riigikohtule ESMi asjas esitatud materjalides heidab ette ka osa riigikohtunikke.

Edukas Eesti

Äripäev

Sampo Pank
Danske Bank Group

emt

kaubamaja

Kuidas saavutada Eesti jätkuv edu?

Otsime vastuseid, sest tõelised edusammud algavad alati headest mõtetest.

Arvamuskonkurss

“Edukas Eesti”

Konkursil osalemiseks tuleb saata arvamusartikkel (kuni 5000 tähemärki) teemal „Edukas Eesti“ koos oma fotoga aadressil arvamus@aripaev.ee

Kolmele paremale arvamusartiklile on Äripäev koostöös EMT, Tallinna Kaubamaja ja Sampo Pangaga välja pannud väärika auhinna. Võitja saab 10 000, teise koha omanik 3 000 ja kolmas 2 000 eurot.

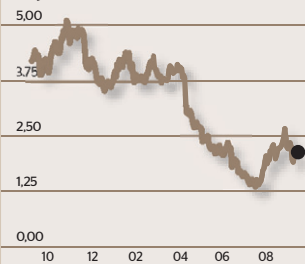
Konkurss kestab ja artikleid avaldatakse Äripäevas
1. juunist 2012 kuni 1. märtsini 2013.

TÕUSJA

Euro Stoxx 50 indeksis oli eile suurim tõusja Nokia aktsia.

Nokia

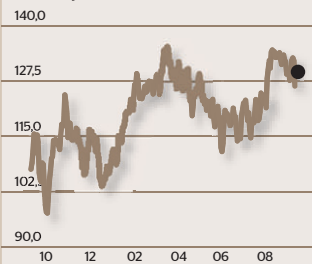
2,158 EUR +3,25% ▲

LANGEJA

Suurim langeja oli LVMH, kellele mõjus halvasti Burberry kasumihoiatus.

LVMH

126,50 EUR -4,35% ▼

ÄRIPÄEV 12. september 2012

toimetaja Fredy-Edwin Esse, tel 667 0171, e-post fredy-edwin.esse@aripaev.ee

BÖRS

Kas börs saab üldse järelkasvu?

Mis juhtub pärast ebaõnnestunud IPOt?

FREDY-EDWIN ESSE
fredy-edwin.esse@aripaev.ee

Pikka aega oodati Tallinna börsile uut ettevõtet, kuid nüüd selle võimaluse luhtumisel tuleb taas tulevikku vaadata. Kas börs võib endiselt uute ettevõtete lisandumist oodata või röövis Pro Kapitali luhtunud esmaemissioon firmadelt viimsegi julguse?

“Ma ei usu, et kellegi börsiplaanid nüüd Pro Kapitali IPO (aktsiate avalik esmaemissioon – toim) tühistamise pärast ära jäävad,” leidis Swedbanki Balti aktsiavahenduse üksuse juht Andres Suimets.

Oli ju Pro Kapitali näol tegu mitmete aastate pikkuse ootamisaja täitumisega, mille jooksul on börsile tulemist pakutud Eesti Energiale, Eesti Postile, RMK-le, BLRT-le, Webmediale, VKG-le, TREV-2-le jpt. Kuid sellegi poolest leiavad asja-

”Olulist mõju Pro Kapitali mittelisandumisel Tallinna börsile ei ole.

Swedbanki Balti aktsiavahenduse üksuse juht Andres Suimets

tundjad, et ebaõnnestunud börsiletulek Pro Kapitali näol teistele suuri takistusi ei sea.

“Investoritel on kindlasti huvi Baltimaade vastu, aga kuna see ei ole enamike investorite jaoks primaarne turg, oodatakse ilmselt teistsuguses äritegevuse staadiumis ettevõtet parema hinnaga. Näiteks sellist, mis on kohe võimeline dividendide maksma või näitab väga tugevaid kasvunumbreid,” kommenteeris Suimets, kelle sõnul oli IPO ebaõnnestumine pigem ettevõttes, mitte turus kinni.

Investoritel huvi olemas, küsimus hinnas. Ma arvan, et IPO ebaõnnestumise põhjused olid ettevõtte-spetsiifilised ehk eelkõige hind, mis nagu ettevõtte isegi ütleb, jäi investoritele kõrgeks, ütles Suimets. “Sealt edasi võis tekkida ka teisi murekohti nagu üsna pikk ooteaeg enne, kui tekib äritegevuse tagajärjel mingeid tegureid, mis aktsiahinda positiivselt võiksid mõjutada,” lisas Suimets.

“Investoritega kohtudes kogesime algselt suurt huvi piirkonna ja ettevõtte vastu, ning

praktiliselt kordagi ei seatud kahtluse alla ettevõtte väärtust või äriplaani teostatavust,” kommenteeris pakkumise peakorraldaja, LHV Pangaga institutsionaalse maaklertegevuse juht Ivars Bergmanis. “Sellegipoolest muutub turuseis kiirelt ja aeg on niisugune, et investorid soovivad üldeldise ebakindluse tõttu investeerimiseks suuremat allahindlust vara väärtuselt. Investorite tagasiside põhjal ei paista see olevat seotud konkreetse regiooniga, ettevõtte või sektoriga.”

Pro Kapitali IPO ebaõnnestumisest ei ole üllatavalt šokeeritud ka Nasdaq OMX Tallinna tegevjuht Andrus Alber. “Iga õnnestunud IPO tõenäoliselt julgustab ka teisi ettevõtteid börsile tulekut kaaluma. Kindlasti ei ole siin aga üksühest seost, sest ka pärast õnnestunud IPOsid pole me näinud meie turul tohutut uusemissioonide lainet,” selgitas ta.

Pidev ootus uute ettevõtete järele. “Ka Facebooki IPO järel oli neid, kes arvasid, et nüüd ei julge tükk aega keegi enam USAs börsile tulla. Nii see aga ei läinud,” tõi Alber näite. Tema sõnul

TALLINNA Börsi tegevjuhi Andrus Alberi hinnangul on endiselt ettevõtteid, kes tunnevad huvi börsile minemise vastu. FOTO:

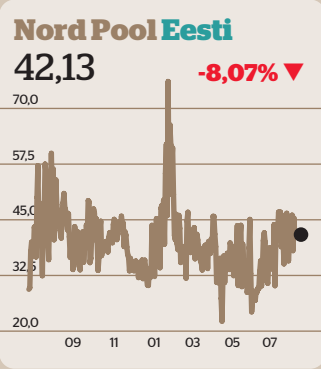
ERIK PROZES

7,73

miljoni eurose ehituslepingu sai Merko Ehitus. Ettevõtte ehitab Vääna-Jõesuu ja Viti külade veevärgi torustike.

ELEKTER

Elektri hind on aktsiaturgudest tunduvalt püsimatum.

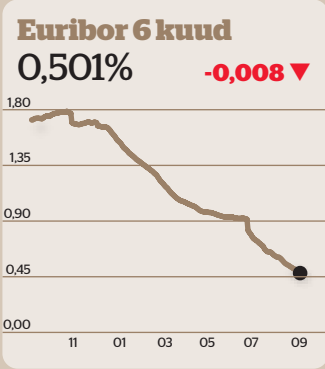
VALUUTA

Euroala kriis kogub tuure, euro langeb.

INTRESS

Euroopa Keskpanga baasintressimäärade langetamine surub Euribori alla.

oodatakse pidevalt ettevõtete lisandumist börsile, eriti oludes, kus pangahoiustelt teenitakse minimaalset tulu ning otsitakse alternatiivseid investeerimisvõimalusi.

Väga palju tegureid IPO puhul. “Iga üksiku pakumise edukus sõltub rahvusvahelisest olukorrast, majandustsüklist, investorite hinnangutest ja hoiakutest regiooni, konkreetse ettevõtte ja tema tegevusvaldkonna kohta, aga ka pakutavate aktsiate hinnast jpm tehingutingimustest,” selgitas Alber.

Suimetsa hinnangul olulist mõju Pro Kapitali mittelisandumine Tallinna börsile ei oma. “Kindlasti on võimalik uute investorite toomine Balti börsidele IPO kaudu, aga see eeldab, et investoreid ka aktsiaid märgivad ning saavad IPO-järgselt positiivse kogemuse,” ütles Suimets, kelle sõnul võis Pro Kapitali puhul olla päris suur hulk vanu aktsionäre, kes oleks saanud IPO-järgselt kohe müüa ja see võis mõnes investoris kujundada arvamuse, et isegi kui firma tuleb börsile, võib pärast IPOt tekkida soodsamaid ostukohti.

RAHA

reklaam

Kommertspankade intressitooted

pank	jooksev hoius %		tähtajaline hoius %									
	keskmiselt kuu jäägiit (10)	kuu püsijäägiit	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	3 aastat	min summa	
Sampo Pank****	0,01	0,01**	0,01	0,10	0,30	0,50	0,50	0,50	Kontakteeruge pangaga		65/300(4)	
Swedbank***	0,10 (7)	-	-	-	0,16	0,41	0,56	0,81	0,81	0,81		190
Swedbank			0,10	0,15	0,20	0,45	0,60	0,60	0,85	0,85		6000
Tallinna Äripank		0,05	0,15	0,20	0,40	0,60	0,90	1,20	1,30	-		200
Tallinna Äripank (3)		0,05	0,35	0,40	0,60	0,85	1,15	1,50	1,60	-		200
Nordea Pank	0,10		0,15	0,20	0,35	0,65	0,80	0,95	-	-		320
Citadele Pank	-	-	0,60	-	1,00	1,20	1,40	1,70	1,90	2,10		100
Versobank	0,05	0,10	0,70	0,80	1,00	1,50	1,80	2,30	2,50	3,00		350
DNB	0,25 (7)	-	0,50	-	0,70	0,90	1,05	1,20	1,30	1,40		300
UniCredit Bank	0,10 (9)	-	0,60	0,70	0,75	0,90	1,15	1,40	-	-	300/3000 (9)	
SEB	0,01	0,01	0,05	0,07	0,10	0,25	0,40	0,70	0,95	1,20	100***	
LHV Pank	0,20 (10)		0,70	0,80	1,00	1,40	1,60	1,80	1,80	-		500
Krediidipank	-	0,10	0,40	0,50	0,60	0,90	1,20	1,50	1,70	1,80	100/200(4)	
BIGBANK		-	0,30	0,35	0,40	0,60	0,60	1,40	1,80	2,30	300-1500	
BIGBANK	-	-	-	-	-	0,60	0,60	1,40	1,80	2,30	1500-30 000	
BIGBANK	-	-	-	-	-	0,65	0,65	1,45	1,85	2,35	üle 30 000	

pank	tähtajaline hoius %, USD						
	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Sampo Pank	0,15	0,25	0,35	0,65	0,70	0,85	
Swedbank	-	-	0,15	0,35	0,55	0,80	250
Swedbank	0,10	0,15	0,20	0,40	0,60	0,80	8400
Tallinna Äripank	0,15	0,25	0,35	0,65	0,80	0,95	200
Citadele Pank	0,40	-	0,80	1,00	1,20	1,40	100
Versobank	0,40	0,45	0,70	1,00	1,30	1,50	500
DNB	0,25	-	0,35	0,60	0,90	1,20	300
UniCredit Bank	0,25	0,30	0,35	0,50	0,70	1,00	300/3000(9)
SEB	0,05	0,05	0,10	0,35	0,55	0,70	200
LHV Pank	0,40	0,50	0,70	0,90	1,10	1,20	700
Krediidipank	0,15	0,20	0,30	0,55	0,70	0,90	100/200 (4)

kursid on päeva jooksul korrigeeritavad * maks 1999 eurot. ** juriidiline isik ***avades tähtajalise hoiuse internetipangas, on intressimäär kuni 0,10% kõrgem (3) personaalpang. klientidele (4) kontoris (6) internetipanga tähtajalistele hoiustele (7) päevalõpu kontojärgilt. (9) juriidilisele isikule/ eraisikule (10) LHV Pangal minimaalselt jäägiit **** 2- ja 3aastaste hoiuste intressimäärade tutvumiseks kontakteeruge pangaga

Kas riskide hajutamisele oled mõelnud? Investeerimishoius aitab hajutada riske.

Kuni 17.09.12 saab panustada tugevatele Saksa ja Prantsuse ettevõtetele.

Teenuse pakkuja on Swedbank AS. Tutvu teenuse tingimustega www.swedbank.ee, vajaduse korral konsulteeeri spetsialistiga telefonil 613 1606.

VALUUTA

Euroopa Keskpank

EUR/SEK ▼

8,4773

EUR/RUB ▲

40,5783

Austraalia dollar	AUD	1,2301	Rumeenia leu	RON	4,4848
Bulgaaria leev	BGN	1,9558	Rootsi kroon	SEK	8,4773
Hiina jüaan	CNY	8,1016	Singapuri dollar	SGD	1,5745
Hongkongi dollar	HKD	9,9161	Suurbritannia nael	GBP	0,7978
India ruupia	INR	70,7440	Sveitsi frank	CHF	1,2074
Jaapani jeen	JPY	99,7000	Taani kroon	DKK	7,4522
Kanada dollar	CAD	1,2429	Tai baat	THB	39,7420
Korea won	KRW	1441,8200	Tšehhi kroon	CZK	24,5480
Leedu liit	LTL	3,4528	Türgi liir	TRY	2,3065
Läti lattu	LVL	0,6963	Ungari forint	HUF	284,8800
Norra kroon	NOK	7,3890	USA dollar	USD	1,2787
Poola zlot	PLN	4,1082	Venemaa rubla	RUB	40,5783

BÖRSIKAUBAD

Kütused 11.09

Nafta IPE, bbl	114,74
Nafta NYMEX, bbl	96,99
Mootoribensiin, t	1159,00
Diislikütus, t	1033,25
Kerge kütteõli, t	987,25
Masuut (1% väävel), t	716,50
Maagaas Henry Hub, btu, USD	2,924

Põllumajandus 11.09

nael = 453,59 g	
Kohv NYBOT, USC/nael	176,70
Valge suhkur NYSE LIFFE, USD/t	559,00
Kakao NYBOT, USD/t	2683,00
Nisu NYSE LIFFE, USD/t	204,50
Rapsiseemned NYSE LIFFE Pariis	514,25

Allikas: Bloomberg, kella 17 seisuga

Värvilised metallid 10.09

USD/t	
Alumiinium LME	2038
Vask LME	8050,5
Plii LME	2130,5
Nikkel LME	16600
Tina LME	20295
Tsinki LME	1988

Väärismetallid 11.09

USD/unts, unts = 31,1035 g	
Kuld COMEX	1736,48
Plaatina NYMEX	1607,00
Palladium NYMEX	675,50
Hõbe COMEX	33,71

BÖRS

Tallinn

11.09

aktsia	sulgemis-hind, EUR	muutus eelm, %	käive, EUR	P/E	ROE	P/B	divid. tootlus
Arco Vara	2,180	-1,80	9 848	-	-13,0%	0,46	0,0%
Baltika	0,520	-5,45	6 454	-	-41,9%	2,14	0,0%
Ekspress Grupp	1,080	-4,42	400	30,1	2,7%	0,81	0,0%
Harju Elekter	2,400	-2,44	1 797	11,2	8,4%	0,94	2,9%
Järvevana	0,480	0,00	0	-	-0,1%	0,57	0,0%
Merko Ehitus	6,250	-0,79	2 314	-	-4,3%	0,99	-
Nordecon	1,180	0,00	4 083	-	-8,8%	1,30	0,0%
Olympic EG	1,380	0,00	45 941	10,7	25,0%	2,68	7,2%
Premia Foods	0,669	1,36	4 867	601,8	0,1%	0,65	16,4%
Silvano FG	3,120	-0,64	780	11,8	18,1%	2,13	-
Tallink Grupp	0,696	-0,85	70 211	8,7	7,7%	0,66	0,0%
Tln Kaubamaja	5,800	1,05	5 502	10,7	16,9%	1,80	6,0%
Tallinna Vesi	8,610	0,12	41 461	8,8	28,2%	2,48	9,8%
Trigon PD	0,301	-10,95	105	-	-75,6%	0,59	0,0%
Skano Group	1,410	0,00	0	3,2	26,6%	0,84	-

P/E arvutatud viimase nelja kvartali vahearuande (kui on olemas, siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud puhaskasumi põhjal

Vilnius

11.09

aktsia	sulgemis-hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Apranga	1,93	-0,52	-	3,2	5,5
City Service	1,820	-0,55	7,0	1,1	12,6
Invalda	2,490	0,00	-	1,1	-
Linas Agro	0,581	-0,34	3,6	1,2	-
Snaige	0,515	0,00	-	2,0	-
TEO LT (Telekomas)	0,658	-0,30	11,3	1,8	8,8

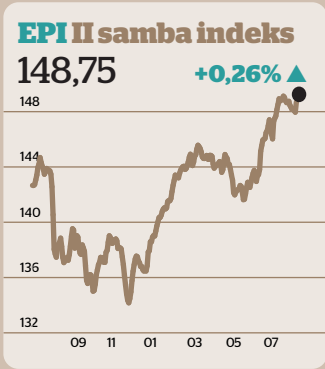
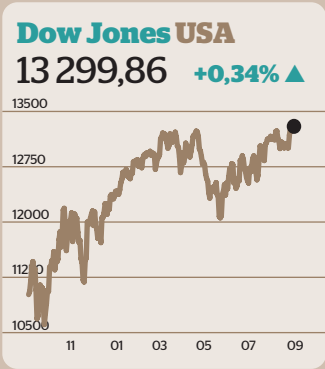
Helsingi

11.09

aktsia	hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Elisa Comm.	16,44	-0,36	12,1	3,5	7,9
Finnair	2,08	-0,95	-	0,4	-
Fortum	15,03	-0,53	10,3	1,4	-
Neste Oil	9,83	0,10	-	1,1	3,6
Nokia	2,17	3,73	-	0,9	9,2
PKC Group	14,27	-0,56	11,2	1,9	4,2
Stockmann	14,76	-1,14	21,7	1,3	3,4
Stora Enso	5,07	-1,46	21,4	0,7	-
UPM Kymmene	9,18	-1,18	24,7	0,7	6,5
YIT	15,66	0,06	14,3	2,1	4,5

22 INVESTOR investeerimisfondid

ÄRIPÄEV 12. september 2012
toimetaja Romet Kreek, tel 667 0192, e-post turud@aripaev.ee
reklaamiosakond, tel 667 0105, e-post reklaam@aripaev.ee

5. oktoober Park Inn Central Tallinn

ÄRIPÄEVA SEMINAR

Soovitused töötamist reguleerivate lepingute sõlmimiseks ja poolte huvide kaitse kohtupraktika valguses

TEEMAD:

Töölepingu, käsunduslepingu ja töövõtulepingu olemus ja omavaheline eristamine:

Kasutusala. Eristamise alused. Tagajärjed vale lepinguliigi kohaldamisel. Seaduse sätetest kõrvalekaldumise võimalikkus. Praktilised soovitused.

Lepingupoolte huvide lepinguõiguslik kaitse kohtupraktika valguses:

Lepingu sõlmituks lugemine. Leppetrahvi kohaldamise võimalused töölepingu ja muude lepingute puhul. Käenduse kohaldamise olulised aspektid. Viivise korrektne kohaldamine. Lepingu täitmise nõue v. kahju hüvitamise nõue.

LEKTOR: Advokaadibüroo Casus nõunik **OLAVI JÄNES**

Seminari soodushind registreerimisel kuni 28.09.2012 on 159 eurot (km-ga 190,8 eurot). Tavahind 199 eurot (km-ga 238,8 eurot).
Registreerimine veebis www.seminar.aripaev.ee või telefonil 667 0411.
Seminari projektijuht Anne-Ly Raudhein, tel 667 0107.

Äripäev

ÄRIPÄEVA KOOLITUS

26. septembril

KOOLITAJATE KOOLITUS

Koolitus annab:

- teadmised koolitamise igihaljastest ja uutest suundadest;
- uusi tehnikaid ja harjutusi praktiliseks kasutamiseks;
- korrastatud ning värskendatud oskused ja teadmised;
- kaks uut koolitamise meetodit;
- värskaid ideid oma koolitus-programmile sära lisamiseks;
- objektiivse ja õiglase tagasiside isiklikuks arenguks ja teiste arendamiseks.

Koolitaja on
AIRA TAMMEMÄE

Täpsem kava aadressil
www.koolitus.aripaev.ee

Äripäev

Koolituse hind on 299 eurot (+ km). Info ja registreerimine telefonil **667 0100**, elektronposti aadressil koolituskeskus@aripaev.ee või koduleheküljel www.koolitus.aripaev.ee

FONDID

reklaam

Avaron Asset Management

10.09

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Avaron Areneva Euroopa Fond A, EUR	3,16	3,28	3,21	-	17,42	11,93	16,62	-	22 130 635
Avaroni Privaatportfell B, EUR	12,81	12,81	12,81	-	8,85	6,53	20,55	-	4 315 406
Avaron Ida-Euroopa Völakirjafond A, EUR	10,05	10,05	10,05	-	-	-	-	-	3 034 828

Compensa Life

07.09

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Kasvuportfell, EUR	-	-	1,24	-	13,40	9,20	10,60	0,60	4 819 390
Völakirjaportfell, EUR	-	-	11,58	-	4,70	5,30	5,20	-	451 015

Kasvuportfelli mahu info on antud seisuga 31.08.2012. Völakirjaportfelli mahu info on antud seisuga 31.08.2012.

Danske Capital AS

10.09

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Sampo Pension 25, EUR	0,94	0,95	0,95	1,06	7,50	6,74	4,59	2,12	10 236 933
Sampo Pension 50, EUR	1,09	1,10	1,10	1,54	8,39	8,07	4,64	1,67	137 170 724
Sampo Pension Intress, EUR	0,86	0,87	0,87	0,68	6,07	5,30	4,23	3,37	3 093 406
Vabatahtlik Pensionifond Sampo Pension 100 Pluss, EUR	1,35	1,39	1,36	8,09	11,32	12,40	8,36	2,79	2 840 982
Vabatahtlik Pensionifond Sampo Pension Intress Pluss, EUR	0,74	0,76	0,75	3,27	6,99	5,46	4,05	0,00	138 863

Info teiste Danske Capitali ja Danske Invest fondide kohta on avaldatud veebilehel www.danskecapital.ee.

ERGO Funds

10.09

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
ERGO Pensionifond 2P1, EUR	0,90	0,91	0,91	0,01	4,37	3,60	4,12	4,16	8 116 958,40
ERGO Pensionifond 2P2, EUR	1,07	1,08	1,08	1,98	7,84	5,90	5,28	0,51	36 640 813,51
ERGO Pensionifond 2P3, EUR	0,60	0,60	0,60	-	6,14	4,34	-	-	1 228 105,94
ERGO Pensionifond 3P1, EUR	0,82	0,83	0,83	2,14	8,78	8,27	-	-	459 579,44
ERGO Pensionifond 3P2, EUR	0,85	0,87	0,86	2,91	9,31	8,93	-	-	500 094,57
ERGO Pensionifond 3P3, EUR	0,80	0,82	0,81	3,95	8,42	6,91	-	-	519 743,28

LHV Varahaldus

10.09

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond L, EUR	1,31	1,33	1,33	2,11	10,69	7,12	6,78	3,63	132 001 618
Pensionifond M, EUR	1,06	1,07	1,07	1,37	8,83	6,21	6,52	5,38	20 383 622
Pensionifond S, EUR	1,14	1,15	1,15	0,81	6,82	5,14	6,15	7,31	30 611 798
Pensionifond XL, EUR	1,11	1,12	1,12	2,32	11,24	7,16	6,12	3,58	32 011 681
Pensionifond XS, EUR	1,06	1,07	1,07	0,74	7,02	5,57	6,51	7,01	7 374 672
Täiendav Pensionifond, EUR	1,23	1,25	1,24	8,17	11,45	7,53	6,90	1,41	4 141 821
LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	7,93	8,17	8,01	13,58	9,54	9,67	6,51	-	-
LHV Pärsia Lahe Fond B, EUR	5,07	5,22	5,12	13,64	9,54	9,65	6,50	-	3 843 980
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	7,85	8,01	7,93	15,18	9,24	3,95	1,26	-5,00	-
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	5,02	5,12	5,07	15,17	9,22	3,93	1,25	-	1 263 673

Nordea Pensions Estonia

10.09

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Nordea Pensionifond A, EUR	0,89	0,90	0,90	2,31	8,74	9,63	6,38	0	41 922 499,32
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,72	0,73	0,73	3,02	9,82	11,87	0	0	4 441 413,95
Nordea Pensionifond B, EUR	0,86	0,87	0,87	1,55	8,1	8,63	5,64	0	9 411 862,14
Nordea Pensionifond C, EUR	0,80	0,81	0,81	0,80	5,08	5,17	4,36	0	1 793 128,65
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	1,05	1,07	1,06	12,50	10,8	14,51	8,28	0	2 707 013,67
Nordea Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,69	0,70	0,69	0,00	6,4	7,21	0	0	412 961,91

Fondivalitsejad

AVARON ASSET MANAGEMENT Narva mnt 5-58, Tallinn 10117, tel 664 4205, faks 664 4201, info@avaron.ee, www.avaron.ee
DANSKE CAPITAL AS Narva mnt 11, Tallinn 15015, tel 675 2295, faks 675 2895, funds@sampopank.ee, www.danskecapital.ee, www.sampopank.ee
ERGO FUNDS AS A. H. Tammsaare tee 47, Tallinn, tel 610 6500, faks 610 6501, funds@ergo.ee, www.ergo.ee
AS GA FUND MANAGEMENT Roosikrantsi 11,

Tallinn 10119, tel 680 2680, faks 680 2681, info@gafm.ee, www.gafm.ee
AS GILD PROPERTY ASSET MANAGEMENT Swiss House, Roosikrantsi 11, Tallinn 10119, tel 680 2630, faks 680 2631, info@gildrealestate.com, www.gildrealestate.com
LHV VARAHALDUS AS Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee
NORDEA PENSIONSESTONIA AS Liivalaia

45/47, Tallinn 10145, tel 710 1250, faks 710 1251, est@nordea.com, www.nordea.ee
TRIGON FUNDS Viru väljak 2, Metro Plaza 5. korrus, Tallinn 10111, tel 667 9200, faks 667 9201, fond@trigon.ee, www.trn.ee
ASSEB VARAHALDUS Tornimäe 2, Tallinn 15010, tel 665 6565, faks 665 7122, fondid@seb.ee, www.seb.ee
SWEDBANK INVESTEERIMISFONDID AS Liivalaia 8, Tallinn 15038, tel 631 1606, faks 631 1636, funds@swedbank.ee, www.swedbank.ee/fondid

Maaklerifirmad

COMPENSA LIFE VIENNA INSURANCE GROUP SE Roosikrantsi 11, Tallinn, tel 610 3000, faks 610 3010 info@compensallife.ee, www.compensallife.ee
LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402

VERSOBANK EESTI Pärnu mnt 12, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
SAMPO PANK Narva mnt 11, Tallinn, tel 630 2104
SEB ENSKILDA EQUITIES Tornimäe 2, Tallinn, tel 665 6622, faks 665 6802

MANDATUM LIFE INSURANCE BALTIC SE Viru väljak 2, Tallinn, tel 681 2300, info@mandatumlife.ee, www.mandatumlife.ee
SWEDBANK AS Liivalaia 8, Tallinn, tel 631 0310, faks 631 0410

8512

töötajat palkasid Kanada pangad juurde kolme kuuga kuni 31. juulini. Kaheksa panga tööjõud kasvas 2,5 protsenti.

» Bruce Campbell: Nad on kulude poolel väga distsiplineeritud, ehk kui nad pal-kavad, siis järelikult neil on mingisugu-ne kindlus oma äri suhtes.

StoneCastle Investment Managementi fondijuht kommenteeris uudist, et Royal Bank of Ca-nada ja ka teised Kanada pangad palkavad töötajaid juurde ajal, kui USA ja Euroopa pangad koondavad.

FONDID

reklaam

Mandatum Life

10.09

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Investeeringute haldusteenus:									
Turvaline, EUR	111,64	111,08	111,08	-	5,69	6,46	-	-	-
Konservatiivne, EUR	109,52	108,43	108,43	-	3,14	2,86	-	-	-
Tasakaalustatud, EUR	109,00	107,39	107,39	-	1,70	0,85	-	-	-
Progressiivne, EUR	103,87	101,83	101,83	-	-0,37	-1,71	-	-	-
Agressiivne, EUR	108,00	105,89	105,89	-	0,04	-1,61	-	-	-
Investeeringusportfelliid:									
Mandatum Life Fixed Income, EUR	136,23	135,55	135,55	-	6,50	7,33	5,96	-	-
Mandatum Life Global Food, EUR	119,22	116,89	116,89	-	-8,88	-12,50	4,33	-	-
Mandatum Life Emerging Opportunities, EUR	104,01	101,97	101,97	-	4,50	-8,01	-	-	-
Mandatum Life Global Equity, EUR	135,98	133,31	133,31	-	2,61	2,18	3,37	-	-
Mandatum Life Europe Equity, EUR	148,19	145,28	145,28	-	7,36	1,07	3,95	-	-

Swedbank Investeeringimisfondid AS

10.09

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond K1, EUR	0,79	0,79	0,79	2,17	5,05	4,78	3,30	1,51	38 692 506,60
Pensionifond K2, EUR	0,86	0,87	0,87	3,42	7,27	6,34	4,62	-0,32	146 120 123,24
Pensionifond K3, EUR	0,99	1,00	1,00	6,21	9,26	9,92	6,38	-1,11	365 285 247,42
Pensionifond K4, EUR	0,73	0,74	0,74	10,79	11,20	13,78			23 354 579,04
Pensionifond V1, EUR	1,14	1,16	1,15	4,24	8,14	8,45	5,22	-1,64	8 283 354,21
Pensionifond V2, EUR	0,87	0,89	0,88	7,90	9,69	10,92	6,57	-3,73	16 403 181,53
Pensionifond V3, EUR	1,01	1,03	1,02	13,32	11,43	14,28	7,31	-6,85	32 773 654,37
Kesk-Aasia Aktsiafond, EUR	4,04	4,14	4,08	23,27	5,56	-6,38	3,48	-16,82	6 201 370,19
Ida-Euroopa Aktsiafond, EUR	7,70	7,89	7,78	27,45	27,66	12,01	3,31	-22,74	26 027 495,82
Ida-Euroopa Kinnisvara Af, EUR	3,02	3,10	3,05	25,22	17,08	8,42	-5,86	-28,39	7 394 487,14
Fondifond 100, EUR	9,32	9,55	9,41	16,20	12,56	12,78	7,91	-6,37	61 389 694,44
Fondifond 30, EUR	10,66	10,92	10,76	6,00	9,38	8,19	5,27	-0,53	13 821 889,88
Fondifond 60, EUR	10,11	10,37	10,22	10,34	11,04	10,70	6,80	-3,19	50 804 451,35
Venemaa Aktsiafond, EUR	15,40	15,79	15,56	26,27	19,04	3,54	14,46	-8,44	53 441 330,81

ASSEB Varahaldus

10.09

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
SEB Energiiline Pf, EUR	0,706	0,714	0,714	3,00	6,50	6,56			7 359 967,35
SEB Konservatiivne Pf, EUR	0,894	0,903	0,903	0,88	4,73	3,67	4,55	4,55	50 391 460,19
SEB Optimaalne Pf, EUR	0,813	0,821	0,821	1,01	3,86	3,19	3,79		10 986 877,17
SEB Progressiivne Pf, EUR	0,931	0,941	0,941	1,70	5,59	4,46	4,52	-2,36	251 279 343,36
SEB Aktiivne Pf, EUR	0,872	0,890	0,881	13,35	10,06	9,85	7,05	-4,73	13 071 916,28
SEB Tasakaalukas Pf, EUR	1,114	1,136	1,125	3,92	5,08	3,92	4,46	-1,16	9 935 728,94
SEB Aktiivne Fondifond A, EUR	6,842	6,980	6,911	11,500	11,180	14,560	8,350	-7,390	3 826 657,00
SEB Dünaamiline Fondifond A, EUR	8,239	8,405	8,322	8,060	9,840	10,900	6,690	-5,110	5 808 368,00
SEB Tasakaalukas Fondifond A, EUR	10,421	10,632	10,527	3,830	9,290	8,770	6,180	0,520	1 052 344,00
SEB Ida-Euroopa Völakirjafond A, EUR	12,822	12,822	12,822	5,490	16,590	11,630	9,060	4,910	61 781 476,00
SEB Geneerilise Farmaatsia Fond A, EUR	9,330	9,518	9,424	13,120	11,220	5,600	6,520	-2,550	2 483 439,00
SEB Kasuvfond A, EUR	6,169	6,294	6,232	22,230	19,010	0,380	3,480	-7,490	13 327 349,00
Vahendatavad Fondid *									
SEB Guarantee Fund 80, EUR	99,120	99,616	99,120	3,980	-0,230	-3,460	-2,530	-	33 493 094,80
SEB Corporate Bond Fund, EUR	1,456	1,456	1,456	3,000	8,880	8,420	5,750	4,230	380 230 000,00
SEB Danish Mortgage Bond Fund, EUR	127,417	127,417	127,417	3,100	2,710	5,240	5,800	-	88 900 000,00
SEB High Yield Fund, EUR	123,731	124,968	123,731	3,900	10,320	12,610	-	-	1 802 190 000,00
SEB Short Bond Fund EUR	1,270	1,270	1,270	0,130	-0,220	-0,100	-0,020	-	50 790 000,00
SEB Strategy Balanced Fund	103,384	103,384	103,384	-	3,510	-	-	-	-
SEB Strategy Defensive Fund	104,203	104,203	104,203	-	2,640	-	-	-	131 030 000,00
SEB Strategy Growth Fund	102,613	102,613	102,613	-	2,720	-	-	-	-
SEB Strategy Opportunity Fund	102,267	102,267	102,267	-	2,450	-	-	-	-
SEB Global Chance/Risk Fund, EUR	0,771	0,787	0,779	16,050	12,640	20,810	12,260	-1,370	83 460 000,00
SEB Eastern Europe Fund ex Russia, EUR	2,665	2,719	2,692	20,340	19,690	7,550	3,930	-7,670	119 470 000,00
SEB Eastern Europe Small Cap Fund, EUR	2,522	2,572	2,547	17,350	8,480	-9,100	3,910	-10,120	81 170 000,00
SEB Russia Fund, EUR	9,742	9,938	9,840	25,220	13,770	-1,210	11,630	-1,040	278 660 000,00
SEB Ethical Europe Fund, EUR	2,161	2,205	2,183	18,610	16,070	23,370	5,860	-7,070	14 570 000,00
SEB Europe Chance/Risk Fund, EUR	1149,890	1173,120	1161,505	18,810	15,020	23,080	6,160	-7,810	14 150 000,00
SEB Europe Fund, EUR	3,173	3,237	3,205	18,400	15,820	23,350	6,670	-6,480	165 830 000,00
SEB Nordic Fund, EUR	6,667	6,801	6,734	22,520	20,160	23,200	8,510	-2,490	67 000 000,00
SEB Nordic Small Cap Fund, EUR	166,006	169,360	167,683	21,480	19,040	18,280	-	-	39 880 000,00
SEB North America Chance/Risk Fund, EUR	3,841	3,919	3,880	17,680	15,350	27,170	15,610	1,630	179 200 000,00
SEB Japan Chance/Risk Fund, EUR	0,375	0,383	0,379	21,570	-2,190	-0,130	-0,210	-8,670	26 420 000,00
SEB Asia ex. Japan Fund, EUR	6,505	6,637	6,571	18,940	9,940	10,890	12,430	1,320	170 510 000,00
SEB Asia Small Caps ex. Japan Fund, EUR	3,154	3,218	3,186	18,020	17,750	8,650	7,910	-3,790	57 500 000,00
SEB Concept Biotechnology, EUR	46,245	46,707	46,245	20,400	28,070	47,890	-	-	100 690 000,00
SEB Medical Fund, EUR	3,201	3,265	3,233	11,280	13,380	26,200	15,970	3,880	23 570 000,00
SEB Asset Selection Fund, EUR	13,437	13,709	13,573	9,970	-5,740	-6,920	-0,500	-	1 309 070 000,00
SEB Key Select, EUR	9,566	9,711	9,663	3,130	0,370	-2,250	-2,200	-	93 300 000,00
SEB Listed Private Equity Fund, EUR	152,673	155,757	154,215	20,250	19,210	16,730	-	-	185 650 000,00

* Vahendatavate fondide tagasisvõtmis- ja väljalaskehindri saab vaadata www.seb.ee/fondikursid. Fondide mahud on seisuga 30.06.2012.

Trigon Funds

10.09

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Arenevate Turgude Agrisektori Fond, EUR	8713	89,80	88,91	29,31	-7,81	-25,84	-13,45		7 131 251
Balkani Fond, EUR	12,42	12,86	12,61	29,53	34,43	12,30	2,91	-16,84	6 800 797
Arenevate Turgude Finantssektori Fond, EUR	159,08	163,95	162,33	23,47	15,94	5,44	5,69		4 105 985
Uus Euroopa Kasuvfond, EUR	11,78	12,20	11,96	28,30	10,57	-1,71	-5,21	-17,58	1 770 585
Uus Euroopa Väärtusfond, EUR	18,90	19,58	19,19	17,92	16,53	16,66	9,92	-8,83	15 487 109
Venemaa Top Picks Fond, EUR	20,22	20,93	20,52	35,56	8,59	-2,40	20,26	-4,17	9 685 887

logistikauudised.ee

Äripäeva Logistikauudised ja Büroomaailm kutsuvad

18. septembril **LOGISTIKA KLUBI** Büroomaailma logistikakeskuse külastusele

JÜRI ROSS räägib Büroomaailma logistikakeskuse tasuvusest

Kui palju tasub investeerida logistikasse – Büroomaailma oma lao ehitamise kogemus

ASi Infotark tegevdirektor

Jüri Ross

ASi Infotark tootmisdirektor **TÖNU TOOM**

Ekskursioon Büroomaailma logistikakeskuses

Üritus toimub ASis Infotark, Peterburi tee 92E, Tallinn.

Algus 18. september kell 10.00 ja orienteeruv lõpp kell 13.00.

Äripäev

Registreerimine ja lisainfo telefonil 513 4004 või e-posti aadressil tanel.raig@aripaev.ee. Hind 59 eurot + km.

Mis juhtub, kui pankrotiavalduse esitamine hilineb?

Leonid Tolstov

Advokaadibüroo VARUL partner ja vandeadvokaat
Käsiraamatu "Äriõigus. Näidised ja kommentaarid" autor

Juhatuse liige, kes jääb pankrotiaval-duse esitamisega hiljaks, riskib isikliku vastutusega ühingu võlausaldajate ees.

Kohtupraktikas on leidnud tunnustust põhimõte, et äriühingu juhatuse liige, kes on hilineanud ühingu suhtes pank-rotiavalduse esitamisega, võib vastutada võlausaldajale tekitatud kahju hüvitami-se eest. Põhimõtteliselt on igal võlausal-dajal võimalik hageda juhatuse liiget otse ja nõuda niisuguse kahju hüvitamist, mille võrra tema nõude jaotis pankroti-menetluses vähenes seetõttu, et juhatuse liige jättis pankrotiavalduse õigel ajal esi-tamata.

Siiski ei peaks pankrotiavalduse esi-tamise kohustuse eesmärk olema ai-nult vanade võlausaldajate kaitse nende nõuete vähenemise vastu, vaid ka nn uusvõlausaldajate kaitsmine maksejõue-tu ühinguga lepingulistesse suhetesse meelitamise eest. Mitme EL liikmesrii-gi kohtupraktikas on tunnustatud põ-himõtet, et uue võlausaldaja puhul on

kaitsenormi eesmärgiks ka usalduskahju ärahoidmine. Kui juhatuse liige rikubki pankrotiavalduse esitamise kohustust, siis võiks ta ühingu edasises majandus-tegevuses jääda vähemalt tegevusetuks majandustegevuse peatamise tähendu-ses. Kui juhatuse liige seda ei tee ja var-jab ühingu majanduslikku olukorda tei-se tehingupoole eest, võiks viimasel olla võimalik esitada juhatuse liikme vastu kahjunõue, et rahuldada kogu uuest le-pingust tulenev võlanõue.

Vaatamata kirjeldatud nõudealuse ole-masolule on võlausaldaja kahjunõude maksmapanek juhatuse liikme vastu Eesti kohtupraktikas siiski harv. Vähe-se praktika põhjused on ilmselt seotud nõude maksmapanekuga seonduva-te raskustega. Nõude maksmapaneku lihtsustamiseks tuleks seadust muuta ja koondada selliste kahjunõuete esitamine halduri kätte, nagu see toimub paljudes teistes EL liikmesriikides.

kasiraamat.aripaev.ee

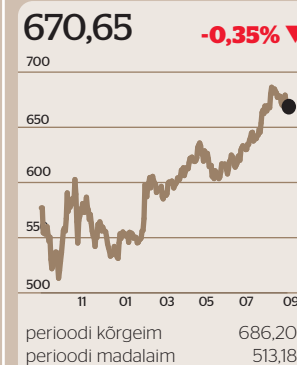

Senri Sasahara: Aktsia hinnastati investoritele soodsalt. Tõenäoliselt näeme järgmisel nädalal börsile minnes aktsia tõusu.

Innovative Advisorsi juhatuse esimees kommenteeris Jaapani lennukompanii JAL aktsia tõusu hallil turul. 3790 jeeniga IPO käigus müüdud aktsiad vahetasid eile omanikku 4050 jeeniga.

OMX TALLINN 52 nädalat

Tallinna börsi üldindeks, kajastab põhi- ja lisanimikirja aktsiate liikumisi.

TÕUSJAD

SAS

7,40 SEK

+4,96%

RBS

262,60 GBp

+3,79%

Deutsche Bank

32,65 EUR

+2,53%

Orica

24,25 AUD

+2,45%

Research In Motion

7,31 CAD

+2,24%

Nokia

2,14 EUR

+2,20%

Täna peaks millegi huvitavaga tulema lagedale Apple.

Kvaliteedi otsing tõi tagatiste puuduse

Pangad on leidnud võimaluse teenida sellelt, et klientidel on raskesti sobivate tagatiste leidmisel. Pangad vahetavad klientide vähem väärtuslikke varasid kvaliteetvarade vastu, kusjuures kunded peavad hiljem ostma väheväärtuslikud varad pangalt tagasi.

Uuest aastast hakkavad kehtima reeglid, mis peaks vältima järgmist finantsturgude kriisi. Paraku on reeglitel ka soovimatud kõrvalmõjud. Kauplejad peavad andma rohkem USA valitsuse võlakirju ja muid tippreitinguga varasid tulevistehingute tagatisteks. See võib avaldada mõju USA valitsuse võlakirjade turule, tekitades täiendavat nõudlust. Pangad on juba niigi kuhjanud kokku USA valitsuse paberit, et ehitada üles bilansse. Ka investorid on turvalisust otsides neid pabereid ostnud. See aga on jätanud järele vähem vabades kätes olevaid võlakirju, millega tagada 648 triljoni dollarilisi panuseid tuletisinstrumentide turul.

Et pangad on ulatanud kudedele abikäe, on pannud mitmeid investoreid, pangajuhte ja akadeemikuid tõstma lärmi, et meetmed, mis pidid riski vältima, hoopis peidavad riske.

"Diilerid vaatavad oma huvi peale ja neid ei pea ilmtingimata huvitama süsteemne risk, mis sellega kaasneb," ütles Stanfordi ülikooli rahandusprofessor Darrell Duffie Bloombergile. "Regulaatoritele hakkab see tõenäoliselt kohale jõudma alles siis, kui selline tegevus muutub piisavalt suureks."

Üha kehvem vara sobib tagatisteks. Chicago Mercantile Exchange'i nimeline börsimaja on reageerinud tagatiste nappusele üha madalama krediidireitinguga võlakirjade lubamisega tehingute tagatiseks. Nüüd sobivad seal ka rämp-sust vaid neli pügalat kõrgemal olevad võlakirjad. Oma roll heade võlakirjade puuduses on sellel, et reitinguagentuurid on hakanud hindama karmimalt valitsuste krediidivõimekust, mis on päädinud mitme riigi tippreitingu kaotusega. Lisaks on keskpangad raha pankadele külvates korjanud turult ära tagatiste näol hulga kvaliteetpaberit. Kokku oli USA, Euroopa ja Jaapani valitsustel üleval AAA- ja AA-reitinguga paberit 33 triljoni dollarit.

ROMET KREEK
romet.kreek@aripaev.ee

Kokku oli USA, Euroopa ja Jaapani valitsustel üleval AAA- ja AA-reitinguga paberit 33 triljoni dollarit.

HOIATUS

Burberry aktsia kukkus kivina

Eestiski poega esindatud Burberry andis kasumihoiatuse. Aktsia reageeris sellele pea nelja aasta suurima päevasise kukkumisega.

Aktsia hind kukkus eile õhtupoolikuks 19,4 protsenti, 1108 pennile.

Suurbritannia suurim luksuskaupade tootja teatas, et märtsis lõppeva majandusaasta kasum tuleb väiksem, kui analüütikud on prognoosinud, vahendas Bloomberg.

Analüütikute ootused on 407 miljoni ja 454 miljoni naela vahemikus.

Üllatuslik kasumihoiatus oli juba teine negatiivne uudis kahe kuu jooksul. Juulis teatas ettevõtte, et litsentsitulu on kahanenud.

Burberry juht Angela Ahrendts ütles, et väliskeskond on muutumas üha keerukamaks. Ta lubas karmilt kontrollida kulusid, et kaitsta lühiajalist kasumlikkust.

DIVIDEND

Microsoft võib tõsta dividendi

Septembris võib Microsoft otsustada dividendi 15protsendise tõstmise, selgus Bloombergi küsitletud analüütikute ootustest.

Tavaliselt otsustab ettevõtte dividendide maksimise kord aastas – septembris – toimuval nõukogu istungil.

Viimasel kahel aastal on ettevõtte suurendanud dividendi väljamakset.

Analüütikud prognoosivad, et tarkvaragigant võib tänavu tõsta kvartalidividendi 3 sendi võrra, 23 sendile.

30. juuni seisuga oli Microsoftil raha ja lühiajalisi investeeringuid 63 miljardit dollarit võrreldes mullu sama aja 52,8 miljardi dollariga.

Microsoft hoiab raha välismaal, dividendi maksmine tekitab vajaduse tuua see USAsse tagasi, siis aga tuleks maksta maksu. Microsoft hoiab välismaal 54 miljardit dollarit.

Väiksem dividendi tõstmine tooks pettumuse, kuna optsoonide hindamismudel on arvestatud kolme sendi võrra tõusva dividendiga, ütles Goldman Sachs analüütik Heather Bellini. Praegu on Microsofti dividenditootlus 2,6 protsenti.

LANGEJAD

International Paper

35,23 USD

-2,95%

Royal Philips

19,00 EUR

-2,54%

AIG

33,20 USD

-2,34%

Boeing

71,22 USD

-2,29%

Intel

23,65 USD

-2,23%

France Telecom

10,40 EUR

-1,98%

Briti luksuskaupade tootja Burberry aktsia kukkumine kasumihoiatuse tõttu pani värisema ka teised selle sektori aktsiad.

ÄRIPÄEVA KOOLITUSKESKUS

korraldab koolitused:

20.–21. septembril:

LÄBIRÄÄKIMISTE PIDAMINE JA INIMESTE JUHTIMINE PROJEKTITÖÖS

Koolituse hind on 399 eurot (+ km).

Koolitaja on **TOOMAS OSVET**

25.–26. septembril:

PROJEKTIJUHTIMINE

Kuidas korraldada head koostööd projektis ja maatriksorganisatsioonis?

Koolituse hind on 429 eurot (+ km).

Koolitaja on **TIIT VALM**

Info ja registreerimine telefonil 667 0100, elektronposti aadressil koolituskeskus@aripaev.ee või koduleheküljel koolitus.aripaev.ee.

Äripäev